Yenipostane karşısında
Manifatura ithalât
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
Avrupadan yeni JORJET KOTON, EMPRİME, MARKİZET, kadın ve erkek MENDİLLERİLE ORGANDİ ve KREP çeşidlerinin geldiğini sayın müşterilerine bildirir.

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6784

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti : 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299-24290

Pazartesi 5 Temmuz 1943

İKTISADİ YÜRÜYÜŞ
mecmuasının Ticaret Odaları ve Borsaları fevkalâde sayısı çok zengin bir mündericatla ve yedi buçuk forma olarak intişar etmiştir. Yeni kanunu, nizamnameyi ve maruf iktisadçıların kriticlerini ihtiva eden bu sayıyı hararetle tavsiye ederiz.
NOT: Beheri (7,5) lira olan cildlerini idarehanesinden temin ediniz.

Pasifik boğuşması

Salamaua Japon üssü her taraftan çevrildi

Büyük bir deniz muharebesine intizar ediliyor - Çinde çarpışmalar şiddetlendi

Salomon adalarından birinde Amerikan birlikleri yüzerek bir çayı geçiyorlar

New-York 4 (a.a.) — Cepheden gelen haberlere göre, Yeni Gine'nin şimal kıyısı üstünde kuvvetli Japon kalesi olan Salamaua çevresi Amerikan ve Avustralya kıt'aları tarafından sıkı surette sarılmıştır. Bâkir ormanlıklara giren Müttefik devriyeleri, Salamaua cenubuna takriben 8 kilometre mesafede yarım ay şklinde tesis edilen Japon müdafilerile şiddetli bir savaşa girişmişlerdir. Avustralyalılar şimal batıda sahil yoluna kadar sokulmuşlardır. Burada Salamaua'nın on kilometre kadar şimalinde çarpışmalar devam etmektedir.

Yeni Georgiada düşman Munda istikametinde ilerleyen Amerikan kuvvetlerine karşı daha muannidane bir mukavemet göstermektedir.

Rendovaya yapılan Japon mukabil taarruzları

Washington 4 (a.a.) — Bahriye nazırlığının tebliğinde bildirildiğine göre, 2

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

İngiliz hava filolarının şehirler üzerinde bir gece akını

Ağır hava akınları

Kolonya, Hamburg ve bütün Sicilya tekrar bombalandı — Müttefilker Almanyada 32, İtalyada da 50 uçak kaybettiler

Londra 4 (a.a.) — Hava nazırlığının tebliği;

Dün gece bomba servisine mensub uçaklar büyük teşkiller halinde Kolonyanın endüstri mahalleleri olan Kalk ve Dewtz'e taarruz etmişlerdir.

İlk alınan raporlar taarruzun kesif olduğunu göstermektedir. Hamburg ve Rhur'daki diğer hedeflere de bomba atılmış ve düşman sularına mayınlar dökülmüştür.

Av servisi uçakları, Holanda, Belçika ve Fransa üstünde keşif taarruzları yapmışlardır. Bir düşman uçağı tahrib olunmuştur.

32 bomba uçağı eksiktir.

Sicilya ve Sardunyaya yapılan akınlar

Londra 4 (B.B.C.) — Akdeniz sahasındaki Müttefik hava kuvvetleri Lampe Dusa ve Pantellaria'nın sukutundanberi İtalya üzerinde en büyük akını yapmışlardır. Sardunya ve Sicilya adaları bu tarruzların başlıca hedeflerini teşkil etmiştir.

Sicilyada Trapani şehri ile Comiso,

(Arkası sahife 3, sütun 1 de)

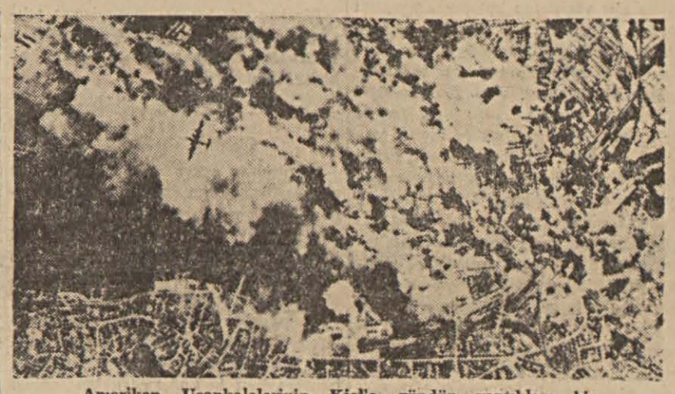
Amerikan Uçankalelerinin Kiel'e gündüz yaptıkları bir akında çıkarılan yangınlar

Yunan kralı

Büyük Elçimiz Enis Akaygen'i kabul etti

Dost Yunan gazeteleri Sefirimizi öven yazılar neşrediyorlar

Kahire 4 (a.a.) — Dün Yunan Başvekili M. Tuderof'u ziyaret eden Türkiye büyük elçisi Enis Akaygen bu sabah Yunan Kralı tarafından kabul edilmiştir. Bu münasebetle Yunan gazeteleri Türk elçisinin yüksek şahsiyetini öven yazılar neşretmişlerdir. Büyük elçi bir çok Yunan şahsiyetlerinin ziyaretlerini kabul eylemiştir.

Enis Akaygenin muvasalatından bahseden Mısır gazeteleri de Türkiyeyi Yunan hükûmeti nezdinde temsil eden bu güzide diplomatın meziyetlerini belirtmektedir.

Dostane şartlar

İtalyaya sulh için nelerden vazgeçmesi teklif olunmalı imiş

Roma 4 (a.a.) — Stefani: İngilizce Nineteenth Century mecmuası, İtalyan milletine pek ağır şartlar kabul ettirmek istiyen İngiliz mahfillerine karşı giriştiği bir kalem münakaşasında Londranın İtalyayı bu hallenin dışında bırakmak için daha hafif şartlar teklif etmesi lâzım geldiğini ileri sürerek kendine göre «daha yumuşak» dediği şöyle bir liste neşretmiştir:

1 — Filo ve uçakların teslimi.

2 — Pantellaria ve diğer stratejik noktaların İngiltereye bırakılması;

3 — Endüstrinin Yugoslavyaya verilmesi;

4 — Bir çok adaların Yunanistana verilmesi;

5 — Denizaşırı İtalyan İmparatorluğundan vazgeçilmesi;

6 — İtalyan ordusunun asayişi temine kâfi miktara indirilmesi;

7 — İtalyanın büyük devletler sırasından ihracı;

8 — İtalyanın Balkanlardaki bilûmum stratejik siyasi ve iktısadi menfaatlerinden vazgeçmesi.

9 — Faşizmin İtalyadan tardı

İşte sözde «İtalyan dostları» nın «yumuşak teklif» leri...

İngilizler şuna kani olmalıdırlar ki bu şartlar İtalya tarafından ancak tam bir yıkılıştan sonra kabul edilebilir. İtalyada eli silâh tutan bir tek İtalyan bulundukça bu «dostane şartlar» ı reddetmek için silâh kullanılacaktır.

İngilizlerin ayıyı öldürmeden derisini pazara çıkarmayı andıran sözde dostane teklifleri, İtalyanların gözünde beşeri imkânların son haddine kadar dayanmayı meşru göstermeğe kâfidir.

İnsan ruhu

Gazette de Lausanne'ın Başmuharriri sayın hocam Edmond Rossier, geçenlerde yazdığı bir makalede Vichy politikasını biraz fazlaca öven bir eda takındığı için bazı okuyucularını sinirlendirmiş. Aldığı bir mektubda «Neden Laval'i böyle açıkça methettiniz? Tarafsızlığımızı unutuyor musunuz?» deniyormuş. Bu mektubdan gazetesinde bahseden hocam, kendisine çatan okuyucuya cevab verecek yerde onu haklı buluyor ve «Farkında olmıyarak bir parça coşmuş, ileri gitmişim. Bir daha sefere ayni şekilde De Gaulle'ü de över, muvazeneyi yeniden kurarım» diyor ve özür diliyor.

Hâdise, İsviçredeki tarafsızlık anlamına dair güzel bir misaldir. Üç Avrupa dilinde sayısız neşriyat yapılan bu memlekette muharrirler, dış politika bakımından kendilerini hükûmete bağlı duyarlar. Tarafsızlığın nimetlerini mücerred fikir alanında toplamağa çalışmak onlarca daha mühimdir. Bunun için de İsviçreli mütefekkirler, bir boğuşmanın fizik heyecanına kapılmadan, bugünkü dünyayı saran muamma düğümlerini açmıya gayret ederek ilim, san'at, tarih, felsefe vadisinde kitab üstüne kitab yazıyorlar.

Her yiğitin bir yoğurt yiyişi vardır, derler; bizim tarafsızlığımızın da gazetelere aksedişi İsviçredekinden oldukça farklı. Burada öyle yazılar görürsünüz ki New-York Times öpüp başına koyar; öyle iddialarla karşılaşırsınız ki Völkischer Beobachter, altına damgasını basar; sahifeler dolusu öyle mütalealar okursunuz ki Pravda seve seve iktıbas eder.

Dediğim gibi bu da tarafsızlığın bir şekli. Her fikir zıd bir fikirle karşılandığı, her iddia aykırı bir iddiaya çarptığı için bu manzaradan zarar gelmez. Hatta okuyucu, türlü düşünce cereyanlarile ayni zamanda temas halinde bulunduğu için, dünyanın gidişi hakkında belki daha salim bir kanaat edinebilir.

Ancak unutmıyalım ki, dünya, bugün çarpışan iradelerden bir tanesinin elinde kalıp ona râmolacak bir odalık değildir. Her harb, her ihtilâl, bir doğum sancısıdır. Büyük harblerden, büyük sosyal fırtınalardan yeni yaşayış düzenleri, yeni hayat görüşleri doğar. Fakat her doğum da bir sentezdir. Ebenin ellerinde ilk nefesini almıya çalışan kanlı et parçası, anasından, babasından başlıyarak nasıl sayısız insanların ruh ve beden tortusunu o küçücük varlığında taşıyor ve yeni sentezlere doğru ilk adımını atıyorsa, barışa kavuşmuş bir dünya da, öylece, düne kadar üzerinde çarpışanlardan başlıyarak sayısız fikir ve iradelerin bir sentezini sırtına yüklenir ve yeni sentezleri bekliyerek kendi kendinin ve güneşin etrafındaki bitmez tükenmez dönüşlerine devam eder.

Devletimizin dört yıldır başarı ile muhafaza ettiği tarafsız durum, yarın doğacak dünyaya dair bizde kinsiz ve ihtirassız saf fikir denemeleri yapılmasına çok uygun olduğu halde bu yolda şimdiye kadar az eser verdiğimizi itiraf etmeliyiz.

Bu itibarla kıymetli mütefekkirimiz profesör M. Şekib Tunc'un yeni çıkan (İnsan ruhu üzerinde gezintiler) başlıklı kitabını burada sevincle alkışlamaktan kendimi alamıyorum. Çoğu harb içinde çıkmış yüze yakın makaleden meydana gelen eser İsbat ediyor ki, birçok muharrirlerimiz gazete sahifelerinde odun yarıcılarına lüzumsuz yere hınk diyici-

NADİR NADİ

(Arkası Sa. 3, sütun 4 te)

Hindistanda çetin savaşlar bekleniyor

General Auchinleck günlük emrinde «Japonlar azimli muhariblerdir, onları yenmeğe mecburuz» diyor

Hindistan ordusu Başkumandanı General Auchinleck

Yeni Delhi 4 (a.a.) — Hindistan ordusu başkumandanlığına tayin edilen General Sir Claud Auchinleck, Hindistan ordusuna aşağıdaki günlük emri tebliğ eylemiştir:

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Atlantikte emniyet artıyor

Büyük bir gemi kafilesi hiçbir zarar görmeden İngiltereye geldi

Londra 4 (a.a.) — İngiliz Bahriye ve Hava nazırlıklarının tebliği:

Birkaç hafta evvel karadaki üslerden ve uçak gemilerinden havalanan uçakların himayesinde hareket eden büyük bir kafile düşman denizaltılarından hiç bir zarar görmeden Atlantiği aşmağa muvaffak olmuştur.

Bu kafileyi, ayni zamanda muhribler ve başka harb gemileri de himaye et-

(Arkası sahife 3, sütun 1 de)

Şark cephesinde

Askerî harekât duraklarken, Ukraynanın Almanlaştırılmasına çalışılıyor

Ukrayna köylülerine toprak dağıtılması münasebetile Alman askerlerile Ukraynalı kızlar, ziyafet sofrasında eğleniyorlar

Moskova 4 (a.a.) — Reuter'in hususi muhabiri bildiriyor:

Almanların Ukraynada «ilelebet» yerleşmeleri için sistematik bir surette sarfettikleri gayretlere dair vesikalar her gün Sovyet makamlarının ellerine kadar gelmektedir. Hesab edildiğine göre kadın ve erkek yüz binlerce sivil Alman gerek Ukrayna topraklarında ve gerek

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Gl. GİRAUD BUGÜN AMERİKADA

Başkumandanın ziyareti, Amerika ile işbirliğini takviye için yapılıyor

Londra 4 (a.a.) — Cezayir radyosunun bugün haber verdiğine göre, General Giraud yanında binbaşı Baufre ile binbaşı Poniatowski olduğu halde Washingtona gitmek üzere hareket etmiştir.

General Giraud, bulunmadığı müddet için General Blanc'i Fransız şimal ve batı Afrikası kumandanlığına tayin etmiştir.

Ziyaretin gayesi

Londra 4 (a.a.) — General Giraud, pazartesi günü Washingtonda olacaktır. Müttefikler arasındaki işbirliği, Giraudnun Birleşik Amerikayı ziyaretile daha fazla kuvvetlenecektir. Bu ziyaret geniş neşriyata fırsat vermişse de, henüz tefsirlere tâbi tutulmamıştır.

De Gaulle, Amerikan milletine mesajı

Londra 4 (a.a.) — Cezayir radyosuna göre, General De Gaulle, Amerikan milletine şu mesajı göndermiştir:

«Amerika istiklâlinin yıldönümü münasebetile Birleşik Amerika milletini selâmlarım. Fransız milleti Birleşik Amerika milleti için derin bir dostluk duymaktan hiç bir zaman geri kalmamıştır. Bu dostluk duygusu her zaman devam edecektir. Fransa, kurtuluş ve dünyanın yeniden kuruluşu için Birleşik Amerikanın yanıbaşındadır.»

5 tifüs vak'ası daha

Dün şehrimizde yeniden 5 tifüs vak'ası kaydedilmiştir. Mevcud kanaate göre, bütün hekimlerin tifüs vak'alarını derhal haber vermeğe mecbur tutulması, hastalığın önlenmesine hizmet edecektir. Alâkalı hekimlerin yakında Etibba Odasında toplanarak müşterileri arasında zuhur edecek tifüslü hastaların ihbar şekli ve şehrin sıhhî durumu etrafında mesleki temaslarda bulunmaları beklenmektedir.

Dün pazar olmasına rağmen mücadele ekipleri fakir mahallelerde dolaşarak bit muayenesi yapmışlar ve bit bulunan 22 evin eşyasını tebhirhaneye göndermişlerdir. Ayrıca 1950 kişi de yıkanmak üzere hamamlara sevkedilmiştir.

Askerî vaziyet

Doğu cephesinde bir taarruz ihtimali

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Almanların doğu cephesinde taarruz tarihlerinin 1941 de 22 haziran ve 1942 de 28 haziran olduğunu dikkate alarak bu yıl taarruz etmeleri ihtimalinin henüz mevcud olduğuna inananlar ve taarruzu bekliyenler temmuz ayının girmesi ve hatta ilerlemesile şüphesiz bir hayal sukutuna uğradılar. Evet Almanlar, Müttefiklerin uzun hazırlıklar istemesi tabii olan Avrupanın istilâsına teşebbüs etmelerinden evvel ve erkence, yani cephenin hiç olmazsa cenub kısmında yol ve tarlalar kurumağa yüz tutar tutmaz, bütün hava ve kara kuvvetlerini toplıyarak Ruslara son kat'i darbeyi vurmak yerine aylarla evvel tahmin ettiğimiz gibi, doğu cephesinde müdafaada kalarak Müttefiklerin Avrupaya yapacakları taarruza karşı daha hazır ve daha kuvvetli bulunmak şıkkını seçtiler.

Biz bu ihtimali o vakit, Almanların almaları gereken değil, fakat Alman başkumandanlığının alması en çok muh-

(Arkası Sa. 3, sütun 4 te)

SPOR

Türkiye bisiklet sürat yarışını İstanbul kazandı

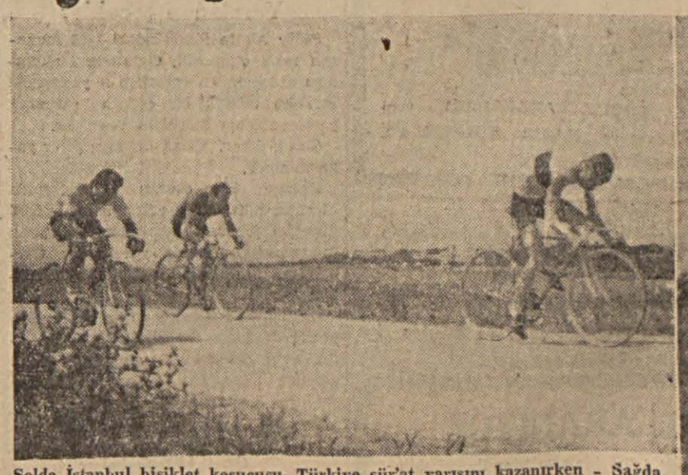

Solda İstanbul bisiklet koşucusu, Türkiye sür'at yarışını kazanırken - Sağda, beden terbiyesi mükelleflerinden bir genc kız gülle atıyor

Bisiklet federasyonu tarafından hazırlanan 1000 metrelik sürat yarışı Türkiye birinciliği dün Bakırköy Bağlar caddesi yolu üzerinde yapıldı. Muhtelif bölgelere mensub 20 yarışçının iştirak ettiği bu müsabakalar ilk seçmelerden sonra finale doğru, gittikçe büyüyen bir heyecan içinde yapıldı. İlk seçmenin beş serisi ikişer, diğer dört serisi de üçer koşucu arasında yapıldı.

İlk elemeden sonra ikinci seriye ayrılan koşucuların ikinci yarışı bilhassa heyecanlı oldu. Ankaradan Nuri Kuş i-

(Arkası sahife 2, sütun 5 te)

İLİM DİLİMİZ

Dilin ma'şerî tekâmülü

Yazan:

Mustafa Namık Çankı

Dil tarihçilerinin bir asırdanberidir çıkarmakla meşgul oldukları bir takım maşerî tekâmül kanunları vardır. Bunlar topluluk hayatından çıkmış, onun kemmiyet ve keyfiyet bakımından değişmelerile atbaşı birlikte olarak yürümüştür.

Bunlar ilmin gösterdiği müspet bir şekilde izah olunamamakla beraber, pek kolay tespit olunur. Tecrübî savtiyat, bunların niçin değilse bile nasıl olduğunu sarahatle tahlil eder. Bunların sebeblerine kadar yükselip çıkamaz. Fakat kendilerinin ne gibi tabiî ve içtimaî şartlar içinde vukua geldiğini göstermiş olur. Meselâ Çagatay lehçesinin ç, d, ş, l, y harfleri karakalpakta sırasile ş, ekseriya n, s çok defa n, c, ç harflerile; Kırgızlarda s, n, s, n, y harflerile mübadele olunur. (Hüseyin Kâzım Kadri: Büyük Türk Lûgati. Dibace v 11).

Cermen lisanlarında p, t, k harfleri ph, th, kh mürekkebeleri haline geçer. Ayni sebeblerle b, d, g de sırasile h, t, k; olur. Bir Alman b ile p harflerini birbirinden güçlükle ayırır. Arabiden alınma kelimelerde bir Türk (ha) ile (hı), (zel) ile (ze) harfleri arasında mevcud inceliği tamamile ifade edemez. Bu son harflerle (zı) arasında da ayni güçlüklere uğrar. Arabcada illet harfleri denilen elif, va, yanın isimlerde, bilhassa fiillerde ilâlleri kavranması pek de kolay olmıyan bir takım cüz'î savtiyat kanunlarına bağlanır. Lâtince kelimelerin Fransız, İtalyan, İspanyol lisanlarına pek düzgün ve sıralı bir surette istihaleleri de bu savtiyat kanunlarının en güzel örnekleridir. (Littré: Fransız lûgati, 3 cild ve ilâve).

Savtiyat kanunları maşerî ve şuursuz bir surette tesir eder. Arabcadan, Yahudden çıfıt, Farisî sipareden sipara, Fransızca şömendöferden çimendifer, jandarmadan candırma böyledir. Bu değişme, diğerlerile birlikte olarak, muhtelif kelimelerin manaları, cümlede nahvî mevkileri ne olursa olsun zamanın cereyanile hasıl olmuştur.

Bu gibi kanunların bir dile ve bir devre mahsus olmak üzere, deneyişten hasıl bir devamı vardır. Bunlar, konuşmada ve yazmada bir takım tereddüd devreleri geçtikten, konuşan ve yazan kimseler arasında ferdî ihtilâflar gözüktükten sonra ortaya çıkabilmiştir. Maşerî sebeblerle, müşterek hayatın zorlayışlarile kabul olunmuştur. Heyeti umumiyesi bir defa tespit olunan mahsuller, münferid teşekkülleri az çok muvaffak olmuş denemeleri bir dil tarihçisinin gözlerinden saklamış olabilir. Bunun böyle olduğunu bugün etrafımızda vukua gelen tekâmüllerle anlıyoruz.

Muhaceretlerde, medeniyetlerde, sınıf imtizaclarında kaynaşmalarda, bir halkın, bilhassa her ailede bir neslin dili ötekine intikal ederken, o âmillerin tesirile muhtelif imkânlar gerçeklenmiş olur. (r) harfinden evvel gelen (ı) lar, Rumeliden İstanbula gelen ailelerin büyük peder ve annelerinde mevcudken, küçük çocuklarında, etrafın temasile, ortadan yavaş yavaş kalkar. Diğer cihetten bir yere yeni muhaceret etmiş ahali de oraya yeni konuşma itiyadları getirir. Bunlar, öğrenilen lisanla imtizac ederek, bilhassa kolaylık cihetinden olmak üzere eskisi ile yenisi arasında farklar vücude getirir. İzmirde Tsalya harbinden sonra Giridli, İstanbulda Balkan felâketinden sonra Selânikli şiveleri böyledir. Bu durumu bugün Pendikte da buluyoruz. Bunlar çocuklarda ve uzak bir ihtimal ile torunlarda mahallî şive ile kaynaşır. Bir varmış, bir yokmuş haline gelir. Bilhassa mekteb bunda büyük iş görür. Yeni gelen genc unsurları kendi kalıbına döker.

Yeni bir dil bir memlekete girince, önceden bulunan dille ve şivelerle mücadeleye girişir. İlk dil cevheri üzerine, kendisinin nüfuzu altında olarak, bir yeni lehçe kurulur. Arabî ve Farisiden alınan kelimeler gibi. Son zamanlarda garb rüzgârile esen atbirlerde, halkın lisanında kendi konuşma yapısının icablarına göre kendi kalıbını ve ahengini alır.

Bu gibi «şümullü vakıalar», veya, kanunlar, şuursuz olarak, kendisini hissettirmiyerek tesir icra ederse, mümaseletin, benzeyişin bu eserlerine, şuurun nüfuzu altında kalmış, yahud yarı teemmül olunmuş demek lâzım gelir. Birbirine kıyas olunabilen vazifeleri veya bunların neticeleri olan benzemez şekilleri birleştirerek, istisnaları kaide haline getirmek temayülü bundan biridir.

***

Bu tesirler pek şuurlu değildir. Konuşanlar bunun pek farkında olmazlar.

Diğerleri onlardan daha ziyade şuurludur. Meselâ bir dil kendisinde doğru ve tam olarak muadilini bulamadığı ve muhtac olduğu ıstılahları ve tâbirleri bile bile ötekilerinden almaktadır. Eski Lâtinler, Yunanlılardan pek çok ilmî ve edebî kelimeler almışlardır. Almanca, fransızca, İngilizce, aralarında derece farkı olmakla beraber, onlardan geri kalmamıştır. Türkçede de Arabiden derlenmiş ilim ve edebiyat lisanına girmiş pek çok tâbirler vardır. Son zamanlarda bunların önüne geçilmeğe başlanmıştır. Tam bir başarı elde etmek güç olmakla beraber, az çok elle tutulur neticeler de alınmıştır. İstikbal için bir takım ciddî ümidler de belirmiştir.

Edebiyat ile yazının dil üzerinde tesiri, mazinin hal üzerinde devamlı ve sıkı bir nüfuzudur. Bu sebeble ondan daima alış verişlerde bulunmak zarureti vardır. Maamafih yazı şeklinin değiştirilmesi, bizde olduğu gibi, bunun istikametini iyi veya kötü olarak, başka taraflara sevkedebilir. Yeni Türk harfleri nazımda ve nesirde artık ağdalı ifadeye bir nihayet vermiş, izafî ve tavsifî terkibler gibi vasıf terkibleri, Arabî, Farisî cem kaideleri, bunlarla birlikte yaşıyan bu dillerden bir çok kelimeleri de edebiyat sahasından alıp kaldırmıştır.

Edebiyat ile yazı, muhafazakârlık temayüllerine kuvvet vermektedir. Okuyub yazma bilmiyen kimselerde de konuşma suretile geleneğin tesirleri görülmektedir. Halk şiirlerinde müşahede olunan arabca pek çok kelimeler bunun şahididir. Böylece eski tâbirler devam ettiği gibi, başarılı bir muharrir onlardan bazan ölü haline gelenlere bile yeniden hayat verir. Kendi devirlerinde Şinasi ve Namık Kemalde görülen bu olmuştur. Bazan da başka dillerin tesiri olmaksızın yazı yazmak moda olur. Tsalya harbinden önce ve sonra böyle bir cereyan doğmuştu. Bugün de böyle belirtiler görünmüşse de muvaffakiyet gösterememiştir.

Yazıya gelince, bu da kelimelerin telâffuzu üzerinde pek ziyade müessir olur ve onu tadil eder. Savtî imlâya karşı, garbda bile, bir umumî temayül vardır. Bu, insanı yazıldığı gibi konuşmıya götürür. Fakat dün arabca harflerile yazılan türkçede, bugün ingilizce ve fransızcada olduğu gibi, konuşulan şekilde yazmak mümkün olmaz. Maamafih savtî imlânın kabul edildiği şekilde bile, seslerin bu kabul edilme ve okunma tarzı ne bütün halkın bu günkü malıdır, ne de yarının başka imkânlar hazırlıyan lisanlarının konuşmaları buna tamamile uygun gelecektir. Bu imlâ kendilerini vücude getirenlerin ortalama bir kararıdır. Böyle olmakla beraber, o farklar arasında bir bağlantı işini görmekten de tamamile geri kalmış olmaz. Yapanlarca mevcud telâffuzlar arasında kulakların birleştiği bir müşterek değere dayanır ve onun ifadesi bulunur.

Mustafa Namık ÇANKI

Cenub Doğu

ANADOLUNUN Eski Zamanları

Yazan: Kurmay Yarbay Kadri Perk

Sevgili Anadolumuzun cenub doğu kısmının ve bilhassa Van, Çölemerik, Muş, Bitlis, Diyarbakır; Tunceli; Mardin; Malatya, Elâzığ ve havalisinin eski zamanlarına aid tarihî bir eserdir. Fiatı (400), cildlisi 500) kuruştur.

İNKILÂP KİTABEVİ

Reklâm Değil, Hakikat!

Yurdumuzun her köşesinde dürüstlüğü, ucuzluğu ve bol çeşidlerile tanınmış

AHMED FEVZİ'nin Asrî Mobilya Mağazasını

gezmeden ve bir fikir almadan başka verden mobilya almamalarını tavsiye ve mutlaka salonlarımızı gezmelerini rica ederiz. ÇOCUK ARABALARI, yeni model KROM KARYOLALARI'nın envai ve HASIR KOLTUKLAR.

Toptan ve perakende satış.

İstanbul Rızapaşa yokuşu. No. 66. Telefon: 23407

Orta -- Lise bütün ikmal dersleri

1914 senesindenberi usulü tedris ve muvaffakıyetle tanınmış (ÇEMBERLİTAŞ eski TRAMVAY DURAĞI) karşısında (Yabancı diller ve riyaziye kız erkek okulu) her zaman tek veya 2, 3 kişilik gruplarla hazırlıyor.

ÇOCUK DADISI ARANIYOR

Dört aylık, bir çocuğun her türlü hizmetini üzerine alıp itina ile bakabilecek tecrübeli bir dadı isteniyor. Ayda otuz lira verilecektir. Fatih Sofular caddesi 108 numaralı apartıman, ikinci kat Şadiye.

2½ LİRAYA BİR KUŞTÜYÜ YASTIK

Kuştüyü yorgan ve şilteleri ucuzdur. Kilo ile kuştüyü satılır. Kuştüyü kuşları bulunur. Çakmakçılar. Sandalyacılar sokak. Kuştüyü fabrikası.

Telefon: 23027

Şehir haberleri

İstanbuldaki radyo için

Yeni bir stüdyo kurmak üzere hazırlıklara başlandı

Bir aydanberi tecrübe yayımı yapan İstanbul radyosu neşriyatında iyi neticeler alınmaktadır. Çalışmalara daha bir müddet için gene tecrübe yayımı adı altında devam edilecektir. Ses randımanından memnun olup olmadıkları hakkında sorulan suale, on binlerce dinleyici tarafından mektubla cevablar verilmiştir. Bu cevabların tasnifinden anlaşıldığına göre, İstanbul aboneleri, şehir istasyonu neşriyatını kusursuz bulmakta ve bu yayımların zengin bir programa bağlanmak suretile devamını istemektedirler.

İstanbul radyosu şimdilik, Ankaradan ses tekniğine neazret etmek üzere gönderilen radyo mühendisi Muzafferin idaresi altında çalışmaktadır. İyi bir stüdyo yapılmadıkça, programın kuvvetlendirilmesinden bir fayda umulamıyacağından, şimdilik yapılacak şey, İstanbul istasyonunu Ankara merkezinin yardımcısı vaziyetinde bırakmaktan ibaret olacaktır. Bununla beraber, yeni bir stüdyo kurmak için de lâzım gelen hazırlıklara başlanmış bulunmaktadır.

İstanbul radyosunun çalışma saatleri yakında bir miktar artırılacak ve Beyoğlu postanesindeki muvakkat stüdyodan öğle saatlerinde de musiki yayımı yapılacaktır.

Ankara Valisi gitti

Bir kaç gündenberi mezuniyetle şehrimizde bulunan Ankara Valisi Nevzad Tandoğan, dün akşamki ekspresle Ankaraya dönmüştür.

Az alkollü içkileri çoğaltmak için

Memlekette çok alkollü içkiler yerine az alkollü içkilerin ikamesi için hazırlanan programı mucibince bira imalâtı arttırılmıştır. Şimdi varılmış olan imal kapasitesine göre, İstanbul ve Ankara fabrikaları bu sene asgarî 12 milyon litre bira imal edeceklerdir.

Ehemmiyet verilen ikinci nokta, büyük şehir ve kasabalarda bira bulunmasını temindir. Tetkikler göstermiştir ki, bilhassa bira bulunmamasından dolayı bir çok yerlerde halk rakıya meyletmektedir. Eğer bira bulundurmak kabil olursa bilhassa yaz aylarında rakıya alışık olanlar dahi birayı tercih etmektedir.

Bu sene yüzde yüz arttırılmış olan bira fabrikalarının bu imal kapasitesi muhafaza edilecektir.

Önümüzdeki üzüm mevsimini müteakib şarab imalâtında da yeni esaslar tatbik edilecek, daha nefis ve kabil olursa çok daha ucuz şarab çıkarılacaktır.

Eski tekaüdlerin maaşı

Eski tekaüd kanununa göre, maaş alan emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına yüzde kırk nisbetinde zam yapıldığını ve buna aid lâyihanın, Meclisin tatil kararından evvel müzakere edileceğini haber vermiştik.

Ankaradan gelen tamamlayıcı malûmata göre, bu yeni zam, evvelce yapılan zamlarla birlikte maaş sahiblerinin bugün ellerine geçen paranın yüzde kırkı nisbetindedir. Üç aylıkların yeni zamlarla birlikte tediyesine 1 eylülden itibaren başlanacaktır.

Ramideki Atatürk büstü

Rami nahiyesinde Ebedî Şef Atatürkün hatırasını yaşatan büstün etrafı son zamanda böyle kutsal bir hatıraya lâyık olmıyacak bir şekle girmiştir. O sahanın temizliğine riayet edilmesini hepimiz kadar takdir edeceği şüphesiz olan makamın derhal harekete geçeceğine eminiz.

Ekmekler salıya düzelecek

Ekmekler dün de çok bozuk çıkmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi, yüzde 60 nisbetinde buğdayla karışık yeni unlarını ancak bugünden itibaren fırınlara dağıtabileceğinden, yarın bir dereceye kadar iyi ekmek çıkarılması ihtimali kuvvetlidir.

İstihsal mıntakalarından Haydarpaşaya buğday sevkiyatı hızlandırılmıştır. Ayrıca Plâtin şilepi de, beş bin ton buğday hamulesile bir haftaya kadar limanımızda beklenmektedir.

Yaralanan çocuklar

Şoför Alinin idaresindeki 1560 numaralı taksi otomobili, Galatada Mahmudiye caddesinden geçerken 3 yaşlarında İbrahim adında bir çocuğa çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Çocuk tedavi altına alınmış, şoför yakalanmıştır.

Karagümrükte oturan 11 yaşlarında Mazhar, dün sabah erken saatte köprü dubaları üzerinde otururken, köprünün kapanması esnasında yaralanmış, Cerrahpaşa hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Üsküdarda Solaksinan mahallesinde oturan Muhlisin 9 yaşlarındaki oğlu Çetin, evin bahçesindeki dut ağacından düşerek başından ağırca yaralanmış, Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Trende ölü bulunan kadına dair tahkikat

Adapazarı treninde vukua gelen hâdise etrafında ve kadının hüviyeti hakkında dün akşama kadar şehrimize her hangi bir malûmat gelmemiştir.

Adapazarı zabıtası henüz kadının hüviyetini tesbit işile meşgul bulunmaktadır.

Morgun otopsi hakkındaki raporunu bugün vermesi beklenmektedir.

GÜNÜN MEVZULARI

Denizaltı harbinin haziran bilânçosu

Yazan: **ABİDİN DAV'ER**

Bir kaç gün önce denizaltı harbinin haziranda pek zayıfladığını ve sebeblerini yazmıştım. Almanlar, haziran bilânçosunu verdiler, Buna göre, haziranda, Almanlar 149,000 ton hacminde 31 müttefik ticaret gemisi ile 3 yelkenli batırmışlardır, Bundan Alman denizaltılarının payına düşen 107,000 tondur.

Buna mukabil, İngilizler de, 15 mayıstanberi Atlas okyanusunda hiç bir Müttefik gemisi batmamıştır, diyorlar. Bunu, Churchill de resmen söylemiş ve denizaltı harbi hakkında, son nutkunda şu tafsilâtı vermiştir.

«Daha az mühim olmıyan başka bir savaş daha vardır. Bu da, mayısta, Atlantikte, düşman denizaltılarına karşı yapılan mücadeledir. Alman amirallık dairesi, Birleşik Amerikanın mütemadiyen gönderilen gıda maddelerile malzemenin Büyük Britanyaya ulaşmaması maksadile fevkalâde gayretler sarfetmiş ve bunların, harbi sevk ve idare etmemiz için, çok gerekli olduğunu bilerek elimize geçmemsine çok büyük emeklerle çalışmıştır.

«Düşman, kafilelere raslamak üzere uzun denizaltı savaş yolları kurmuş, ekseriya savaşa 15 veya 20 denizaltı birden sürmüştür. Bu tehdide cevab vermek için, İngiliz, Amerikan ve Kanada deniz ve hava kuvvetleri bütün kudretlerile denizaltılarına karşı mücadeleye girişmişlerdir. Savaş başlıca, kafileler etrafında ve geniş Okyanus sahillerinde yapılmış ve denizaltılar tarafından girişilen taarruzların tam bozgunluğu ile neticelenmiştir (Alkışlar).

«Mayıs ayı içinde 40 tan fazla düşman denizaltısı muhakkak surette tahrib edilmiş ve birçok vak'alarda bunların ekserisi halen denizlerin dibinde çamurlar arasında müretteblerile beraber gömülü kalmış bulunmaktadır.»

«Bu öldürücü kayıblardan şaşıran düşman denizatıları, yaralarını yalamak ve ölülerine ağlamak için inlerine çekilmişlerdir.

«Bu itibarla mayıs ayında elde ettiğimiz zaferle ve batırılan denizaltılarla 46 aylık harb müddetince haziran ayını en az kayıblı ay olarak geçirmiş bulunduk.

«Birleşik Amerikanın akıllara hayret veren deniz inşaatı, Büyük Britanyanın ve Kanadanın iş beraberliği, haziran ayı zarfında düşman hareketleri sonundaki kayıbların yedi ilâ on misli derecesinde yeni gemi inşaatı elde edilmesi neticesini vermiştir.

«Mayıs ayının ortalarındanberi şimal Atlantikte ancak tek bir ticaret gemisi batırılabilmiştir. Haziran ayında da şimdiye kadar kafileler pek o kadar ciddî surette taarruza uğramamış olmakla beraber düşmanın denizaltı bakımından kayıbları daha fazla ve daha cesaret verici olmuştur.»

***

Alman denizaltılarının, Şimal Afrikadaki Mihver mağlûbiyetinden sonra, Akdenizden çekildikleri malûmdur Alman denizaltıları, esasen daha ziyade Atlantikte harbederler. Çünkü Atlantik geniştir; kontrolü daha güçtür. Akdeniz ise bir iç denizdir. Bütün cenub kıyıları, İskenderun körfezinden Cebelitarık karşısındaki Rif denilen İspanyol Fasına kadar, Müttefiklerin elindedir. Bu kıyılarındaki üslerle Maltadan ve Cebelitarıktan hareket eden Müttefik uçakları ve deniz üstü kuvvetleri karşısında, Alman ve İtalyan denizaltıları için, Akdeniz, çok tehlikeli bir harb meydanı olmuştur. Burada, şimdi Alman - İtalyan denizaltılarından ziyade, İngiliz ve Müttefik denizaltıları iş görmekte, gemi batırmaktadır. Bu bakımdan 15 mayıstanberi, Atlantikte hiç bir gemi batırmamış olan Alman denizaltılarının, Akdenizde 107.000 toluk gemi batırmış olmaları, kolay kolay kabul edilemez, Esasen, Almanların haziran içinde verdikleri iki tebliğ de, denizaltılar tarafından batırılan tonajın 80 bin küsur olduğunu haber vermişti. Eğer, son haziran bilânçosunda 20-30 bin tonluk bir şişirme varsa, bunu da mazur görmek icab eder. Harbde, sinirleri bozmamak için bu kadar mübalâğaya cevaz vardır. Fakat, ben, Almanların son resmî tebliğindeki 107,000 ve 149,000 rakamlarını tamamile doğru olarak kabul ediyorum.

Alman denizaltılarının haziranda batırdıkları gemiler 107.000 ton olduğuna göre, bu ay Müttefiklerin en az gemi kaybettikleri aydır. 1940 martında denizaltıların sayısı, pek azdı ve henüz, Almanlar Norveç, Danimarka, Holanda, Belçika, ve Fransız kıyılarını zaptedip oralarda üsler tesis edememişlerdi. Öyle olduğu halde, o 1940 martında, 95.000 tonluk gemi batırmışlardı. Sonra, bu rakam resmî İngiliz rakamıdır. Böyle olunca 1943 haziranı 1940 martından da çok az zayiatlı olmuş demektir.

Şimdi, 1943 haziranının bilânçosunu diğer harb senelerindeki haziran aylarile mukayese edelim:

1940 haziranı: 303,000 ton (İngiliz listesi)
1941 haziranı: 768,950 ton (Alman listesi)
1942 haziranı: 886.000 ton " "
1943 haziranı: 149,000 ton " "

Bu rakamlar, 1943 haziranında Alman denizaltılarının verimi pek azaldığını gösterir. Bunun sebeblerini 17 Haziran tarihli Cümhuriyette çıkan yazımda anlattığım için, tekrar tafsile lüzum görmüyorum. Yalnız şu kadar söyliyeyim ki bir tarafta Alman denizaltıları sayı ve hücum kudreti bakımından zayıfladıklar halde, karşı tarafta denizaltılarla mücadele eden kuvvetler ve vasıtalar artmıştır.

***

Denizaltı harbinin bir cephesi daha vardır ki o da, batırılan gemilerin yerine yenilerinin yapılmasıdır. Yeni gemi yapımı, İngilterenin ve Britanya imparatorluğunun yaptıkları haric, yalnız Amerikada 1943 başındanberi her ay şu tonajlara varmıştır: Lûtfen Müttefiklerin gemi zayiatı hakkında Almanlar tarafından verilen listelerle mukayese ediniz:

Aylar		Gemi zayiatı	Yeni inşaat
İkincikânun	:	522,000	1,010,400 ton
Şubat	:	568,800	1,239.200 "
Mart	:	926,600	1,540,000 "
Nisan	:	423,000	1,606,000 "
Mayıs	:	430,000	1,782.000 "
Haziran	:	149,000	

Bu satırların yazıldığı güne kadar hazirana aid Amerikanın yeni gemi yapımı rakamı henüz neşredilmemişti. Haziranda da en az mayıstaki kadar yeni gemi yapıldığını kabul edebiliriz. Bu takdirde, altı aylık bilânço yuvarlak hesab şöyle olur:

Gemi zayiatı: 3 milyon ton
Yeni inşaat: 9 " "

İşte size 1943 haziranının ve 6 aylık denizaltı harbinin iki taraftan neşredilen resmî rakamlara göre, tamamile tarafsız bir bilânçosu ve tahlili.

***

Gazetecilerin ve mütehassıs geçinenlerimizin tabiî, beşerî olduğu için hoş görülmesi lâzım gelen bir âdetleri vardır. Olaylar, kendi tahminlerimize uygun çıktı mı, «Biz vaktile söylemiştik» diye böbürleniriz. Ben, kendi hesabıma, bunu pak az yapanlardan biriyim. Müsaadenizle bir defacık daha yapayım ve denizaltı harbinin, bilhassa Amerika harbe girdikten sonra, geçen Büyük Harbdeki gibi neticesiz kalacağını daima yazmış ve söylemiş olduğumu kaydedeyim.

Bu düşüncemi, Müttefiklere tarafgirlik addedenler ve bana bu düşüncelerini bazıları nezaketle, bazıları da çirkin bir şekilde mektublar yazarak bildirenler oldu. Olaylar, benim tahminlerimi doğru ve Alman denizaltı harbinin zaferini istiyenlerin arzularını boşa çıkardıysa, kabahat benim değildir. Ben sadece bildiğimi ve gördüğümü yazdım; o kadar.

Şunu da ilâve edeyim ki denizaltı harbi bitmemiştir ve harbin «Ateş kes!» borusu çalıncaya kadar devam edecektir. Bazı aylar belki daha artacaktır; belki de daha azalacaktır; fakat artık Müttefikler için tehlikeli olmaktan çıkmıştır.

ABİDİN DAV'ER

SPOR

Türkiye bisiklet sürat yarışını İstanbul kazandı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

le, İstanbuldan Kirkorun yarışı nihayetlere doğru bir kaza ile sona erdi. Ankaradan Nuri sonlara yaklaşırken Kirkoru mütemadiyen yolun kenarına doğru kaçmıya mecbur eden bir taktik kullandı, Bunun neticesi yarış yolunun kenarına kaçmağa savaşan Kirkor son süratle hendeğe doğru uçtu ve bir seyircinin üzerine bisikletile beraber yüklendi.

Hakem heyeti Nuriyi diskalifiye etti ve vücudünün muhtelif yerlerinden zedelenen Kirkor da tedavi edildi. Nurinin diskalifiye edilmesi üzerine üçüncü tura seçilen Kirkor bu yarışa girerek Talât ve İbrahimi mağlûb ederek finale kaldı, Diğer taraftan Ankaradan Orhan da Hikmetle, Agobu mağlûb etmek suretile finale kalmıştı. Final müsabakası Orhan ile Kirkor arasında iki defa yapıldı. Birincide bir tekerlek, ikincide de bir boy farkla Orhanı mağlûb eden Kirkor 1000 metre sürat yarışı sonunda Türkiye birincisi oldu.

Bu suretle nihayetlenen müsabaka neticesinde; İstanbuldan Kirkor birinci, Ankaradan Orhan ikinci, Kocaeliden İbrahim üçüncü, Bursadan Hikmet de dördüncü oldular. Türkiye mukavemet birinciliği müsabakası salı günü Topkapı-Hadımköy arasında 129 kilometrelik bir yol üzerinde yapılacaktır.

Beden terbiyesi mükellefleri atletizm şampiyonası

Beden terbiyesi mükellefleri arasında tertib edilen atletizm birincilikleri dün Fenerbahçe stadında yapıldı. Muhtelif müesseselere mensub atletlerin iştirak ettiği müsabakalar şu şekilde neticelendi:

100 — Ahmed (M. N) 12.7, İzzet (K. M) 13.

200 — Ahmed (M. N) 26.2, Mahir (Cizlavit) 27,1,

400 — Turhan (Yunus) 56.5, Kemal (Halat fabrikası) 59,5.

800 — Seyfi (M. N) 2.15.7, Turhan (M. N) 2,16,3.

1500 — Zeki (M. N.) 4,42,2; Osman (İpekiş) 5,25,2.

Uzun — Nihad (Yunus) 5,26; İzzet (K. M) 5.02.

Yüksek — İbrahim (M. N) 1,62; Samim (M. N) 1,55.

Üç adım — İbrahim (M. N) 12,42; Samim (M. N).

Bir çok genc atletlerin iştirak ettiği bu müsabakalar oldukça zevkli ve heyecanlı oldu.

Dünkü müsabakaların bilhassa sürat yarışlarında nazarı dikkati çeken bir kaç yeni atlete de tesadüf edilmiştir. İyi çalıştırıldıkları takdirde bu atletlerden istifade etmek de mümkündür.

Bayanlar:

100 — Şaziye (Feshane) 14,7; Süzan (Cizlavit) 15,4.

200 — Süzan (Cizlavit) 32,1; Adile (M. N) 33.

Yüksek — Fethiye (M. N) 1,20, Hikmet (Cizlavit) 1.05.

Gülle — Sulhiye (Cizlavit) 7,50; Esma (Paşabahçe) 6.37.

Uzun — Şaziye 3,16, Melek (İpekiş) 3.50.

4×100 — Cizlavit 1,06,3; Feshane 1.08,1.

Müsabakaları müteakib Beden Terbiyesi Umum Müdür muavini Vildan Aşir Savaşır tarafından kazananlara mükâfatları verilmiştir.

Almanyadan güreş ekibi geliyor

Almanların tanınmış serbest ve Grekoromen güreşçilerinden mürekkeb iki kuvvetli takım ağustos sonlarında maç yapmak üzere memleketimize gelecektir.

İstanbul tenis şampiyonluğu

Dün Taksim Dağcılık kulübü kordlarında İstanbul tenis şampiyonluğu yapılmıştır.

Tek erkeklerde :Öncü Cimcoz (6-2), (6-1), (1-6), (1-6), (7-5).

Çift erkeklerde: Hasan Sedad, Suad Necli, Melih (4-6), (5-7), (6-3), (6-4), (6-4).

Tek bayanlarda: Muallâ rakibi gelmediğinden hükmen galib.

Muhtelit: Hasan ve Muallâ, Suad ve Anjel (6-1), (6-0).

Türkiye - Rumanya tenis müsabakası

Türkiye, Rumanya arasındaki beynelmilel tenis maçları 28 temmuzda Bükreşte yapılacaktır. Bu maçlara bir kadın, iki erkek tenisçi iştirak edecektir.

Yelken teşvik müsabakaları

Dün su sporu ajanlığı tarafından Modada ilk yelken teşvik müsabakası yapılmıştır.

Kıdemlide Erzin ,Samim (Galatasaray) 1 saat, 58 dakika, 58 saniye birinci, altı yelkenli iştirak etti.

Mahmud Vecdi (Galatasaray) 1 saat, 59 dakika, 32 saniye, ikinci.

Feyyaz Hasan (Demirspor) üçüncü.

Müptedi yelkenciler arasında yapılan yarışta 10 yelkenli iştirak etti.

Neticede birinci: Vecdi Rauf (Galatasaray), 48 dakika 43 saniye.

İkinci: Cüneyd Vecdi (Demirspor) 55 dakika 23 saniye.

Üçüncü: Hasan Nihad (Demirspor), 58 dakika, 3 saniye.

Müsabakalar rüzgâr olmaması yüzünden çok uzun sürmüştür.

Haşhaş ekim sahası genişletildi

Ziraat Vekâleti, haşhaş ekim sahasının bu sene genişletildiği hakkında bir tamim göndermiştir. Sadece tohum üretme sahaları da ayrılmıştır.

Harb dolayısile bilhassa yaralılara uyuşturucu maddeler kullanılmasının artışı afyonlarımıza karşı büyük bir istek uyandırmıştır.

Bürhaneddin Tepsi geldi

San'atkâr Bürhaneddin ve Seniye Tepsi, Rumeli turnesinden avdet etmişlerdir.

SES

Mevsimin en güzel 2 filmi birden :

1 — AŞKIN ÖLÜMÜ

SERJE LİFAR — YVETTE CHAUVİRE

2 — Kanlı Balalayka

PAUL JAVOR

Sadi Tek Tiyatrosu

BU GECE

Muammer Karaca birlikte Arnavudköy Çiçek sinemasında

«PAŞA HAZRETLERİ»

Vodvil 3 perde

HEM NALINA MIHINA

Türkün kabiliyeti

Dün, bu sütunda Batman köprüsünden ve Seyhan regülâtöründen bahsetmiştim. Bunların her ikisi de, harbin sebeb olduğu malzeme kıtlığı yüzünden bazı mecburî değişikliklere uğramıştır. Bu 500 metrelik köprü, demirden olacaktı; fakat demirleri Avrupadan gelmediği için betonarme olarak yapılmıştır. Seyhan regülâtörünün demir kapakları da, aynı sebeble gelemediği için ahşab olarak yapılmıştır. Her iki eser de demir bekleseydi, harbin sonunu, hatta harb bittikten sonra da, kimbilir, daha nekadar bekliyecekti. Türk mühendisleri ve bu işleri idare eden mes'ul zatlar, dünkü yazımda bahsettiğim «Yoktan var etme» ruhile çalıştıkları için köprü de, regülâtör de, bazı gecikmelere rağmen bitmiş bulunuyor. Her ikisinin de işlemeğe açılmış olmalarından istifade büyüktür ve bu başarıcılığı gösterenlere müteşekkir olmak lâzımdır.

Bu iki başarı, bana Türkün yüksek kabiliyeti hakkındaki inanımı bir defa daha tekrarlamak imkânını verdi. Biz de, teknik işlerde, biri ifrat, diğeri tefrit, biri fazla müsbet, öteki çok menfi iki düşünce vardır. Bu iki düşünce de mübalâğaya kaçınca yanlış yola sapıyoruz. Teknik sahada, bugünkü vaziyet ve şartlar içinde, bugünkü kudret ve kabiliyetimize göre yapabileceğimiz ve yapamıyacağımız şeyler vardır. Bunları bildiğimiz ve ne fazla hayale, ne de kendimizi küçük görmek kusuruna kapılmadığımız takdirde, hergün daha iyi ve daha güç işler başarmak suretile durmadan ileri gidebiliriz. Bir misal isterseniz, bir gemi motörü yapabiliriz; fakat uçak motörü yapamayız. Birini yapamıyoruz, diye ötekine de teşebbüs etmemek yanlıştır. Kabiliyetimizin hakikî derecesini bilmiyenler yıllardanberi bu hataya düşmüşlerdir.

Türkün yapamıyacağı şey yoktur. Fakat, Türkün zekâsını ve kabiliyetini ilim, fen, teknik ve tecrübe ile teçhiz ettiğimiz zamandır ki, o, herşeyi yapabilir. Yoksa en zeki, en istidadlı olanımızın zekâ ve istidadı dahi, işlenmemiş ham madde halinde kalır.

Geçenlerde, bir genç, bana geldi. Denizaltılara karşı, gayet basit bir müdafaa vasıtası keşfettiğini, bunun gayet kolay bir şey olduğu halde, kimsenin aklına gelmediğini söyledi. Keşfettiği şeyin sırrını bana ifşa edeceğini, fakat, beraberce tatbik etmemiz için aramızda önceden bir mukavele yapmak istediğini, ve bu keşif sayesinde çok zengin olacağımızı ilâve etti. Kendisine sordum:

— Denizaltıcılık ettiniz mi? Fen adamı mısınız? Mühendisliğiniz var mı? Teknik işlerle alâkadar oldunuz mu? Birşey icad ettiniz mi?

— Hayır! Hayır!

— O halde, keşfinizi veya icadınızı öğrenmek dahi istemem.

— Mukaveleden vazgeçtim; siz söz verin kâfi. Keşfimi size söyliyeyim; beraberce istifade edelim.

— Teşekkür ederim; fakat hiç bir şey, keşf ve icad etmediğinize eminim. Beyhude yorulmayın.

Genc, belki bana kızarak, yahud da uzattığı serveti reddettiğim için aptallığıma vererek biraz küskün çıkıp gitti.

Bu hikâyeden sonra maksada geleyim. Münevverler arasında, yapabileceklerimize inanmıyanlar, yapamıyacağımız şeyleri yaparız, sananlardan belki daha çoktur. Yukarki hikâyeye göre, ben de bu çokluktan biri miyim? Hayır, ben, Türkün herşeyi yapabileceğine inananlardanım amma, lüzumlu bilgi ve vasıtalarla esaslı surette teçhiz edilmesi şartile. Bu inanımın en büyük delil ve şahidi, 500 metrelik betonarme Batman köprüsüdür.

Vaktile Gazi köprüsünü de, onu yapan ecnebi fabrikanın yardımile İstanbulda yapsaydık, biraz daha pahalıya mal olurdu amma iki şey kazanırdık:

1 — Mühendislerimizin, böyle büyük bir demir köprü yapmak tecrübesini amelî surette görmelerini temin etmek;

2 — Demir sanayiinde çalışan her türlü işçilerimizin sayısını artırmak.

Bakırköy ve Yeşilköydeki bataklıkları kurutmak için

Bakırköy ve Yeşilköyün sıtma mücadele mıntakası dahiline alınarak oralardaki bataklıkların kurutulması Sıhhat Vekâletinden istenilmişti. Vekâlet elde mevcud tahsisat olmadığından vilâyetlerde toplanması mecburî olan bataklıkları kurutma komisyonu mesaisi meyanına bu sahanın da alınarak vilâyet bütçesine tahsisat konulmasını bildirmiştir.

Yardıma muhtac vatandaşların el işleri sergisi

Eminönü Halkevinden:

1 ağustosta açılıp on beş gün sürecek olan sergiye, iştirak edecek vatandaşların ne gibi eşyalarla iştirak edebilecekleri ve hazırladıkları el işlerinin cins ve miktarlarını en kısa bir zamanda bir mektubla Evimize bildirmeleri ve teşhir edecek eşyalarını da en geç 20 temmuza kadar Evimiz bürosuna getirmeleri lüzumu ilân olunur.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Harle için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

— Dikkat —

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve zıyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

SON HABERLER

Samsunda İngiliz sergisi

Samsun 4 (a.a.) — Halkevinde İngiliz kültür heyeti tarafından «Britanyanın beş büyük eseri» adlı bir sergi açılmıştır. Sergi, atom araştırmaları, buhar makineleri, Soutampton belediye merkezi, Westminister hastahanesi ve demiryolları kısmını ihtiva etmektedir.

Sergi halk tarafından büyük rağbetle karşılanmıştır, Resim ve maketler alâka ile seyredilmiştir.

Ağır hava akınları

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Milo ve Sciacco hava alanları bombalanmıştır. Sardunyda ise Olbia limanına taarruz olunmuş ve uçan kaleler de bu adadaki Algero, Mili ve Capoterra hava alanlarını bombardıman etmişlerdir.

Bu akınlarda düşman av uçaklarının şiddetli muhalefetile karşılaşılmıştır. Uçaksavar ateşi de şimdiye kadar görülmiyen bir faaliyet göstermiştir. Bütün harekât sonunda 10 düşman uçağı tahrib edilmiştir. Bizim 9 uçağımız eksiktir.

İtalyanın hava müdafaası kuvvetleniyor

Roma 4 (a.a.) — İtalyan tebliği:

İtalyan ve Alman av uçaklarile Mihver uçaksavar topları dün muvaffakıyetle düşman hava kuvetlerinin Sicilya ve Sardunyaya karşı yaptıkları hücumları bir çok defalar düşman hava teşkillerini hedeflerine varmadan dağıtmağa ve deniz üzerinde takib etmeğe muvaffak olmuşlardır. Sicilya üzerinde yapılan muzafferane hava muharebelerinde İtalyan av uçakları 18 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

Alman av uçakları 10 düşman uçağı düşürmüşlerdir. Uçaksavar topları da 22 düşman uçağı tahrib etmişlerdir. Böylece 50 düşman uçağı düşürülmüş bulunmaktadır. Dün gece bir düşman hava teşkili Ostia ve Fiumicino üzerine bir çok bomba atmış ve bundan sonra Roma çevresi üzerinde uçmuştur. Uçaksavar bataryaları baraj ateşi açmışlardır. Kayıb yoktur. Bu akınlar neticesinde şimdiye kadar aşağıdaki kayıblar tesbit edilmiştir:

Trapanide 11 ölü, 15 yaralı; Cataniada bir ölü, 5 yaralı; Sassaride bir ölü, 21 yaralı.

Von Manstein'le beraber Bükreşe gelen Alman generalleri

Bükreş 4 (T.P.) — Mareşal Antonescu'nun davetine icabet etmiş olan Alman generallerinden Von Manstein, Von Richthofen ve Von Kleist Bükreşe muvasalat etmişlerdir.

Atlantikte emniyet artıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

miştir. Seyahatin ilk safhasında kafile Kanada hava kuvvetlerine mensub uçaklar tarafından himaye edilmiştir. Seyahatin son kısmında ise himaye vazifesini İngiliz hava kuvvetlerinin sahil servisine mensub uçaklar görmüştür. Atlantik ortalarında kafileyi karadan hareket eden uçaklarla himaye etmek mümkün olmadığı için seyahatin bu kısmında uçak gemilerinden havalanan uçaklar bu vazifeyi görmüşlerdir.

İki gün süren hücumlar esnasında bir düşman denizaltısı batırılmıştır. Başka bir denizaltısının da batırılmış olması kuvvetle muhtemeldir. Bundan başka daha bazı denizaltıların hasara uğratılmış olması da mümkündür.

Denizaltılar cenub denizlerinden de çekilmişler

Londra 4 (a.a.) — Cezayir radyosunun haber verdiğine göre, Amiral Philippe Aubourneau bir aydanberi Mozambik ile Fransız hattıistiva Afrikası açıklarında Alman denizaltılarına raslanmadığını söylemiştir.

YENİ ESERLER

Ayın Biblografyası

Yurdun muhtelif köşelerinde her ay neşredilen eserler hakkında malûmat veren Ayın Biblografyası mecmuasının 14 üncü sayısı da çıkmıştır. İçinde, esaslı tetkik, tahlil ve tenkid yazılarını ihtiva eden bu mecmuayı, her kitabsever okuyucumuza tavsiye ederiz.

Murad Molla

Maarif Vekâleti kütübhane memurlarından Muzaffer Gökman tarafından Murad Molla'nın hayatı, kütübhanesi ve eserleri hakkında güzel bir kitab neşredilmiştir. Değerli bir tetkik mahsulü olan bu eseri okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Şark cephesinde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

erkek çocuklarla kızlara sistematik bir surette Ukraynalıları idare etmek için ders verilen kamplarda daha şimdiden yerleşmişlerdir.

Kiefte konferanslar veren bir Alman profesörü şöyle demiştir:

«— Şimal ırkının kuvveti ve disiplinli Alman kadını sayesinde kırk sene içinde Ukrayna nüfusunun büyük bir kısmı Almanlardan teşekkül edecektir.»

Alman tebliği

Berlin 4 (a.a.) — Alman orduları umumî karargâhının tebliği:

Kuban köprübaşının sahil yakınındaki adacıklar bölgesinde cephe bir çok arazi zorluklarına ve düşmanın mümanaatına rağmen ileri götürülmüştür.

Şark cephesinin geri kalan kısmında, Lissiçansk ve Veliki Lukinin cenub batısında mevzii çarpışmalar kaydedilmiştir.

Dün gece Alman hava kuvvetleri ağır muharebe uçaklarından mürekkeb kuvvetli teşkillerle Jelez ve Valuiki Sovyet takviye istinat noktalarını bombalamışlardır.

Kubanda bir Rus muvaffakıyeti

Moskova 4 (a.a.) — Sovyet kuvvetleri Kubanda Taman yarımadasında mühim bir müdafaa noktasını ele geçirmişlerdir. Hücum, müteaddid istikametlerden ve gemilerin yardımile yapılmıştır. Son gelen haberlerde Almanların bu hücuma intizar etmedikleri ve geri çekilmek zorunda kaldıkları bildirilmektedir. Sovyetler şimdi yeni mevzilerini tahkim ediyorlar. Bu kara faaliyeti Kırım ve Kubandaki Alman üslerine bir haftalık hava hücumlarının neticesidir.

Berlinden verilen mütemmim malûmat

Berlin 4 (a.a.) — Dün Kuban köprübaşında ve Veliki Lukinin cenubunda biraz faaliyet kaydedilmiştir. Kuban köprübaşındaki hareketlerde Alman kıtalarının kıymetli addedilebilecek muvaffakiyetleri kaydedilmiştir. Ruslar Veliki Lukinin cenubunda ehemmiyetli kuvvetler yığmışlardır. Ruslar burada bir zırhlı livaya yakın bir kuvvetle hücuma geçmişlerdir. Başlangıcda bazı muvaffakiyetler kaydeden Bolşevikler, müdafaa ateşimizle durdurulmuşlar ve müteakiben de şiddetli bir karşı hücumla ilk mevzilerine atılmışlardır. Bu esnada düşmana asker ve malzemece ağır kayıblar verdirilmiştir.

Fransada da çete muharebeleri başlıyor mu?

Zürich 4 (a.a.) — Almanya hesabına çalışan Fransız harb esirlerile Belçikalı işçiler Vosger dağlarında çeteler teşkil etmişlerdir. Carlsruhe kazıplarından kaçan 7 binden fazla Fransız, çeteler halinde Metz bölgesinde Tacroix köyü civarında S. S. kıt'alarına hücum etmişlerdir. Mitralyözlerle müsellâh olan Fransızlar, Almanlara ateş açarak bunlardan 7 sini öldürmüşlerdir.

Amerikada kömür istihsali azaldı

Washington 4 (a.a.) — Madenciler grevi yüzünden Birleşik Amerikanın bu senenin ilk 6 ayındaki kömür istihsali, 1942 yılının ilk 6 ayındakine nisbetle 1,728,000 tonilâto eksik olmuştur. Bugün bunu bildiren Birleşik Amerika mahrukat bürosu idarecisi, geçen seneye nazaran bu senenin ihtiyaclarını karşılamak için 25,000,000 ton fazla kömür lâzım olduğunu söylemiştir.

Bursa Kız Enstitüsünde diploma tevzii ve sergi

Bursa (Hususî) — Kız Enstitümüzde mezun talebeye diploma tevzii merasimi yapılmış, bu münasebetle mektebde canlı mankenlerle zarif ve orijinal tuvalet ve elbiseler teşhir edilmiş, bilâhare Enstitünün hazırladığı güzel bir sergi açılmıştır. Bu törende Valimiz Fazlı Güleç ve şehrimizin bütün tanınmış ve seçkin şahsiyetleri ailelerile hazır bulunmuşlardır.

Mekteb müdürü, Enstitünün çalışma gaye ve hedeflerini belirten bir söylev vermiştir.

Hindistanda çetin savaşlar bekleniyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

«Hindistan ordusunun uhdesindeki vazifenin ifasında ne gibi güçlüklerle karşılandığını pek iyi biliyorum, iki yıl evvel tehdid batıdan geliyordu. Alman silâhlı kuvvetleri Suriye, Irak ve İrandan geçmek üzere Hindistana doğru kendisine bir yol açmağa çabalıyordu. Bu gün de şarktan ayni tehdid ile karşılaşmış bulunuyoruz, Japonlar hareket noktalarına kadar geri atılmadıkça tehlike devam edecektir. Japonlar, kendi memleketleri için ölmeğe hazır azimli ve çetin muhariblerdir. Onları yenmeğe mecburuz. Hepimiz bu vazifeyi her şeyden üstün tutmalıyız. Kaybedilecek vaktimiz yoktur.»

Hind istiklâl cemiyeti kongresi

Tokio 4 (a.a.) — Domei ajansı bildiriyor:

Japonya, Mançukuo, Honkog, Fransız Hindiçinisi, Borneo, Birmanya, Malezya, ve Doğu Asyanın başka yerlerindeki Hindli mümessiller, bugün Singapurda Sonan'da toplanan «Hind istiklâl cemiyeti», konferansına iştirak etmektedirler.

Subhas Şandra Bose, bu cemiyetin reisliğine seçilmiştir.

Birmanya cephesinde Japonların ataleti

Yeni Delhi 4 (a.a.) — Birleşik Amerika onuncu hava ordusu komutanı General Klyton Dissel, haziran ayı içinde Japonlara karşı yapılan bütün harekât esnasında ne bir adam ne de bir uçak kaybetmemiş olduklarını bildirmiş ve bir tek tayyarecinin bile yaralanmadığını ve bir tek uçağın hasara uğramadığını ilâve etmiştir.

Himayesi bu ordu tarafından temin edilen bölgeye Japonlar tarafından haziran ayı içinde hiçbir hücum yapılmamıştır, Japon uçakları da Amerikan bomba uçaklarının bir defa olsun yollarını kesmemişlerdir. Halbuki haziran içinde Amerikan uçakları beş yüz kadar uçuş yapmışlardır.

Pasifik boğuşması

(Baştarafı 1 inci sahifede)

temmuz günü öğleden sonra, bombardıman uçaklarından mürekkeb bir Japon teşkili Rendova adasındaki Amerikan mevzilerine hücum etmiştir, ika edilen hasarlar ehemmiyetsizdir.

3 temmuz gecesi, 3 hafif kruvazör ile 4 destroyerden mürekkeb bir Japon deniz teşkili Rendovadaki Amerikan mevzilerini bombardımana teşebbüs etmiştir. Birleşik Amerika bahriyesine mensub denizüstü birlikleri bombardımana mukabele etmişler ve düşman deniz teşkili geri çekilmiştir.

Büyük deniz muharebelerine intizar olunuyor

Washington 4 (a.a.) — Washingtona gelen haberlere göre, büyük sayıda Amerikan harb gemileri Japonlarla yapılması muhtemel deniz muharebeleri için Pasifikte ilerlemektedir.

İyi malûmat alan bir müşahidin dediğine göre, Japonlar Rabaul'un 1280 kilometre kadar şimalinde bulunan büyük ve müstahkem Truk üssünden harb gemileri göndereceklerdir. Her halde deniz muharebesi başlarsa Midway'da cereyan etmiş olan muharebeden de daha şiddetli olacaktır.

Çinde, Yangçe vâdisinde şiddetli muharebeler

Çungking 4 (a.a.) — Çin tebliğinin bildirildiğine göre, Tungting gölü batısında Yangçe nehrinin cenub kıyısında Japonlar tarafından işgal edilen stratejik önemde 4 üsten biri olan Ovşikov varoşlarında şiddetli bir savaş cereyan etmektedir.

Çin ordusu sözcüsü, 4 mayıstan 30 haziraya kadar Yangçe nehri çevresinde yapılan savaşlarda Japonların 55,170 kişi kaybettiklerini söylemiştir.

Zelzele felâketzedelerine yardımlar

Erzurum 4 (a.a.) — Erzurum Yardımsevenler cemiyeti evvelki bağışına ilâveten Adapazarı felâketzedelerine verilmek üzere yüz kat çamaşırı daha Ankaraya Yardımsevenler cemiyeti umumî merkezine göndermiştir.

Sivasta

Sivas 4 (a.a.) — C. H. Partisince teşkil edilen yardım komitesi Adapazarı ve civarı yer sarsıntısı felâketzedelerine ilk yardım olmak üzere şehrimiz hayırseverlerinden bin lira toplamış ve bu parayı Kızılay merkezi umumisine göndermiştir. Yardım devam etmektedir.

Askerî vaziyet

Doğu cephesinde bir taarruz ihtimali

(Baştarafı 1 inci sahifede)

temel olan bir ihtimal diye düşünüp öne sürmüştük. Çünkü Alman başkumandanlığı, Müttefiklerin Tunus zaferinden hız alarak, İtalyaya, Balkanlara ve şimal Fransaya doludizgin taarruzlarda bulunacaklarını tahmin eder ve bütün bu teşebbüsleri denize dökeceğini umabilirdi. Bu takdirde Almanya, Müttefiklere karşı kazanacağı yeni zaferlerle Stalingrad ve Tunus muvaffakıyetsizliklerinin acılarını ziyadesile çıkardıktan başka Rusya üzerine tekrar bütün kuvvet ve enerjilerile dönebilecekti.

Görülüyor ki böyle bir plân Müttefiklerin Avrupa kıt'asına büyük asker çıkarma hareketleri yapmalarına dayanıyor ve baş ümidi karaya çıkacak büyük Müttefik kuvvetlerinin denize dökülmelerinden ibaret bulunuyordu. Fakat Müttefikler kışa kadar Akdenizdeki ehemmiyetli Mihver adalarının zaptı ve İtalya ile Almanyanın bombardımanlarile oyalanarak o zamana kadar Almanyayı Rusyaya taarruzdan menettikleri ve Rusyaya bol malzeme göndererek 1943-44 kış taarruzlarına en mükemmel ve en tehlikeli bir surette hazırlanmağa bol vakit ve imkân verebildikleri takdirde Alman plânı ve neticesi ne olacaktır?! Müttefiklerin bu yaz Avrupaya mutlak taarruz edecekleri ve neticede denize dökülecekleri düşünce ve ümidinde ısrarla sebat etmek Mihver için meşum olabilir. Onun için bu yaz umumî intizar ve müdafaa şeklinde beliren Alman savaş plânı şayed umumiyetle zannolunduğu gibi, Müttefiklerin behemehal taarruz edecekleri esasına dayanıyorsa, Müttefiklerin son günlerde artık belirmeğe başlıyan plânlarına göre bazı tadilâta uğraması ihtimali vardır. Bu sebeble doğu cephesinde bundan sonra dahi bazı ehemmiyetli muharebeler ve hareketler olabileceğini düşünmek ve söylemek büsbütün beyhude ve yersiz olmaz.

H. E. ERKİLET

İnsan ruhu

(Başmakaleden devam)

lik ederken, Şekib Tunc, dünyaya açılan bulutsuz penceremizden, bugünkü insana ve bugünkü cemiyete dair sayısız meselelerin çoğunu, sahici bir mütefekkire yaraşacak bir ağırbaşlılıkla, gündelik politika ihtiraslarından uzak fakat öğrenme aşkının ebedî ve asil ihtirasına bürülü olarak bir bir kurcalamaktan bıkmamıştır.

Kayserling, «felsefe bir san'attır» der. Bir hükmü, felsefe yapan adamların şahsiyetine göre icabında değiştirebiliriz de, Filozof vardır san'atkârdır; filozof vardır âlimdir; filozof vardır fikir hokkabazıdır; filozof vardır softadır.

Kafasında ilim ve felsefe ahengini, ruhunda da bir san'atkâr heyecanını toplıyan Şekib Tunc, yazılarında, hürriyetimize sataşmaksızın bize fikir bahçesindeki kokulu çiçekleri ve lezzetli meyvaları uzaktan imrendirerek gösteriyor.

O harikulâde bahçeyi Şekib Tuncla birlikte seyrettikten sonra belki onu yalnız bırakıp koşa koşa ağaçların arasına dalmak istiyeceğiz. Böyle yaparsak mütefekkirimizi üzmekten hiç çekinmiyelim. O, penceresinden tatlı tatlı gülümsiyerek bizi seyredecektir. Zaten amacı da budur.

NADİR NADİ

Mme. Çan-Kay-Şek, Çine döndü

Londra 4 (B.B.C.)— Mme. Çan-Kay-Şek, Amerika ve Kanadadaki ziyaretlerinden sonra bugün Çungking'e vâsıl olmuştur. Doktorları Atlantiği geçmesine müsaade etmediklerinden Mme. Çan-Kay-Şek İngiltereye gelmemiştir.

Bulgaristan ve Filistin İzmir panayırına iştirak edecekler

Sofyada çıkan Utro gazetesinin yazdığına göre, Bulgaristanda İzmir panayırına iştirak için hazırlık yapılmaktadır. İhracatçıların İzmir panayırında teşhir edecekleri nümunelik mallarını ihracat müdürlüğüne göndermeleri bildirilmiştir.

Kudüs (a.a.) — Beynelmilel İzmir sergisine Filistinin de iştirak edeceği öğrenilmektedir. Filistin mahsulleri İngiliz paviyonunun bir kısmını işgal edecektir.

HASAN
KUVVET ŞURUBU
Terkibinde İYOT TANEN VE GLİSERO FOSFAT vardır. KANSIZLIĞA, VEREME istidadı olanlara, SİNİR HASTALIKLARINA vücudün zayıf kısımlarına, gene kızlara, SİRACA ve KEMİK hastalıklarına teverrüme müsaid çocuklara, hastalıktan yeni kalkanlara yarar ve şifâ verir. Kanı arttırır, iştiha verir.

Ademi iktidar ve Bel gevşekliğine karşı
HORMOBİN
Her eczanede bulunur. P. K. 1255
Recete ile satılır.

SEYHUN AKTUNA
EN MÜKEMMEL PARLATMA TOZU
Maden — Tahta — Cam v.s. çizmeden temizler — Parlatır.
Adres: İstanbul Taşçılar caddesi No. 19. Tel: 22585

TÜRKİYE
Köylü ve İşçi Elbiseleri
Toptan satış yeri:
İstanbul Sultanhamam İrfaniye çarşısı No. 18 — 19
SALÂHADDİN KARAKAŞLI
Puroşova şayak çeşidlerinin yeni fiatleri:

Puroşova	düz biçim ceket	1750 kuruş
Puroşova	körüklü Erenköy ceket	1850 »
Puroşova	dört cepli spor ceket	1950 »
Puroşova	körüklü Erenköy takım	3500 »
Puroşova	dört cepli spor takımı	3600 »
Puroşova	düz biçim takım	3400 »
Puroşova	kilot pantalon	1230 »

BİT KAÇIRAN
YAKALIK ve DİZ BAĞLARI
Tramvayda, vapurda, trende daima üzerinizde bulunmalıdır.
Her yerde arayınız.
Yapıldığı yer: Cin Lâboratuarı. Toptan satış yeri: ENVER DEPOSU.
Mısırcarşısı arkasında Ketenciler kapısında

DAKTİLO ARANIYOR
Ciddî bir Türk müessesesi iyi fransızca ve almanca bilen bir daktilo aramaktadır. Tercümeihal ve bonservis suretlerile posta kutusu 1365 İstanbula yazılması

100 KURUŞA
Metre karesi bir liraya Kızıltoprakta tren hattı üzerinde
arazi satışa çıkarıldı.
BARK
TÜRKİYE EMLÂK ŞİRKETİ
4 üncü Vakıf han 1 inci kat. TELEFON: 23468

GAZOJEN MOTÖRÜ (40 BEYGİR)
Komple satılıktır. Az müstamel İngiliz malıdır. Müracaat: Çatalcada Ali Haydar Görener fabrikasında veya Çemberlitaş Boyacıahmed sokak 8 A.H.G.

KÜÇÜK CARİ HESABLAR 2 AĞUSTOS 1943 ÇEKİLİŞİNE AYRILAN İKRAMİYELER:

1 aded	1999 liralık	15 aded	44 liralık
2 »	333 »	70 »	22 »
2 »	222 »	74 »	11 »
6 »	99 »		

Kumbaralı ve kumbarasız hesablarında en az elli lirası bulunanlar kur'aya dahil edilirler.

Hadiseler Arasında FELEK

Kolayını buldum!.

İki üç gün oluyor, bizim bahçedeki kirazlara musallat olan kargaları nasıl ürküttüğümüzü bu sütunlarda yazmıştım. O münasebetle de kiraza karşı olan sevgimi açığa vurmuş, hattâ bu yolda biraz ileri bile gitmiştim. Kim ne diyebilirdi? Kiraza ilâhı aşk ediyordum! Daha masum, daha saf ve daha tabiî ne olabilirdi? Lâkin..

Yazının çıktığı gün gazeteye gittiğim zaman kapıda bir küçük çocuğun elinde büyücek bir paketle beni beklemekte olduğunu gördüm. Çocuk:

— Bu sizin! dedi ve paketi verdi:

— Nedir bu oğlum

— Yemiş.

— Nereden getiriyorsun?

— Falan manavdan.

— Kime gönderdi?

— İçinde yazılı!

Aldım. Paketi açtım. İçinde dürânî denilen kiraz dolu güzel bir sepet. Üzerinde bir küçücük zarf, zarfın içinde de;

(Bahçenizdeki kirazlar tabiî bunlardan daha güzeldir.

Kusura bakmayınız — 29.6.43.)

Yazılı bir kart. Ne isim ne imza! Tabiî hangi nazik, dikkatli ve lûtufkâr okuyucunun gönderdiğini bilmiyorum. Bir taraftan mahcub, bir taraftan memnun oldum ve bunun üzerine geçinmenin yolunu bulduğumu görerek sevindim.

Bundan sonra cancağızımın istediği bir şeyi herhangi bir vesile ile -kirazda olduğu gibi- bu sütunlarda çıtlatacağım.

Meselâ günün birinde:

«Balık yumurtasını pek severim... Hoş şeydir. Geçende Balıkpazarından geçerken...» diye sanki hiç balık yumurtasından bahsetmek istemiyormuşum gibi ona karşı olan zaafımı bildireceğim...

Başka bir gün:

«Vay tereyağ vay!.. Ha! Aklıma geldi. Tereyağına bayılırım. Güzellik kremi gibidir...» diye yağı sevdiğimi söyliyeceğim. Elbette, kirazı gönderen, bunlardan da birer parça göndermeyi düşünecek. Lâkin, işi azıtıb:

«Havyar olsun iki âlemde bana yüz karası»

Diye edebiyatı ârsızlığa kadar götürürsem, belki kirazdan da mahrum olacağım. Onun için şimdi okuyucularımın ilgisile benim bilgim arasında bir muvazene tasarlıyorum. Bulur bulmaz, işe başlıyacağım.

Şimdi bunu gören arkadaşlar da ayni yolu tutabilirler ve ayni yemişi yerler mi? Orası dillerinin tatlılığına bağlıdır.

Bu dikkatli okuyucuma teşekkür ederken ona da, kadınsa kiraz kadar renk, tad, ve şirinlikler, erkekse bana gönderdiği gibi kiraz dolu sepetler dilerken hiç değilse bir teşekkür mektubu göndermemize imkân verecek şekilde hüviyetlerini belirtmelerini ve böylece bizi her rasgeldiğimiz kari için:

— Sakın bu olmasın! diye binlerce kişiye karşı minnettar bırakmamasını temenni ederim.

B. FELEK

Okuyucumuz Mirikelâm'a:

Mektubunuzu aldım. Hakkımdaki cemilekâr sözlere teşekkür eder, yazılarınızı daima beklerim. B. F.

Nişan

Maruf ve kıymetli avukatlarımızdan Hüseyin Kâzım kızı Büran Tav'ın Diş Fırça Fabrikası şeriki Rauf Koptananın oğlu, askeri mühendis Kenan Koptana ile nişan merasimleri hısım, akraba ve ehibba arasında dünkü pazar günü Orduevinde icra kılınmıştır. Tarafeyne saadetler temenni olunur.

Düğün

Tacirlerimizden Behçet Tokay kızı Beyhan Tokay ile İzmir vapuru süvarisi Seyfeddin Gökmenin oğlu Merih Gökmenin düğünleri İzmir vapurunda yapılmıştır. Genc evlilere saadetler dileriz.

Ölüm

Sabık Kırım Müftüsi Selâmet Kıpçak 4/6/943 tarihinde vefat etmiştir. Cenazesi Erenköy Kazasker camiinde ikindi namazı kılındıktan sonra İçerenköy mezarlığına defnedilmiştir. Allahtan rahmet dileriz.

***

Sivas ve Ordu frengi mücadeleleri sabık lâboratuvar şefi Dr. bakteriyolog Emin İnal tedavi edilmekte olduğu Haydarpaşa Nümune hastanesinde vefat etmiştir. Cenazesi 5/7/943 paraztesi günü saat 12,30 da mezkûr hastaneden kaldırılarak Selimiye camiinde namazı kılınacak ve Karacaahmeddeki aile mezarlığına defnedilecektir.

Kayıb çocuk

10 yaşında oğlum Mustafa Temeltaş geçen pazar sabahı evden çıkıp gitmiş ve halen dönmemiştir. Üzerinde mavi beyaz çizgili mintan, ayağında açık renk pantalon ve alnında hafif bir bere vardır. Görenlerin insaniyet namına Bursada Tatarlar noktası karşısında 38 numaralı eve lûtfen haber vermeleri rica olunur.

Annesi: İkbal Temeltaş

İnsan ruhu
Üzerinde gezintiler
Yazan: Prof.
M. Şekib Tunç
Kıymetli ruhiyat profesörümüzün, san'at ve kültür meselelerimize dair seçme yazılarından terekkül eden bu çok mühim eser çıkmıştır.
KİTABCILARDA ARAYINIZ.

9uncu ŞARL'IN Kanlı Saltanatı

YAZAN: Prosper Mérimée — 81 — TÜRKÇESİ: Hakkı Süha Gezgin

Keşiş:

— Fakat siz protestan olarak yetiştirildiniz. Son deminizin bu azametli ve heybetli anında, en büyük bir hâkimin huzuruna çıkacağınız bir sırada vicdanınızı...

— Ben katoliğim diyorum size.. Şeytanın boynuzları aşkına beni rahat bırakınız

— Fakat...

— Yüzbaşı Dietrich, bana acımıyor musunuz? Biraz önce büyük bir lütufta bulundunuz. Şimdi de vâzsız, feryadsız kendi kendime ölebilmekliğim için yardım ediniz.

Dietrich papaza:

— Çekiliniz, dedi; görüyorsunuz ki sizi dinliyecek halde değil.

Ncu, bir katolik papazına işaret etti: sonra Jorj:

— İşte, bu sizin mezhebinizdendir. Biz vicdan işlerine karışmayız.

Dedi. Yaralı:

— İster katolik, ister protestan, bütün papazları şeytanlar götürsün!

Cevabını verdi.

İki papaz, yatağın birer tarafında cançekişeni paylaşamıyorlardı.

Papaz:

— Bu jantiyom katolikti.

Dedi. Keşiş söze karıştı:

— Fakat protestan doğmuştu. Benim sürümdendir.

— Ama, sonradan dönmüştü.

— Ecdadının dininde ölmek istiyor.

— Haydi oğlum, günahlarını itiraf et!

— Haydi oğlum protestanca dua et!

— Tam katolik olarak son nefesinizi veriyorsunuz değil mi?

Etrafında kendi taraftarlarının çokluğunu görünce protestan papaz:

— Defedin şu deccalı!

Diye bağırdı.

Coşkun bir nefer, papası zünnarından yakalıyarak itip bağırdı:

— Çık buradan dinsiz herif, darağacı kaçkını! Roşelde ne zamandır katolik ayinleri yapılmıyor.

Nu:

— Dokunmayın! diye seslendi; eğer bu Jantiyom günah çıkartmak isterse, yemin ederim ki kimse mâni olmıyacaktır.

Can çekişen yaralı, cılız bir sesle:

— Çok teşekkür ederim efendim.

Dedi. Papaz:

— Hepiniz şahidsiniz, ki hasta günah çıkartmak istiyor.

— Hayır, istemiyorum.

Protestan keşişi:

— Ecdadının mezhebine dönüyor.

Haberini verdi.

— Hayır diyorum yahu! Çekilin başımdan be!.. Öldüm mü ben, ki bu kargalar, iskeletimi paylaşamıyorlar?.. İkinizi de istemiyorum... Ne günah çıkartacağım, ne de vâz dinliyeceğim.

İki düşman mezhebin mümessilleri bir ağızdan:

— Küfrediyor!

Diye uludular. Yüzbaşı Diyetrih sarsılmaz bir sekinetle:

— Herhalde bir şeye inanmak lâzım!

Dedi.

— Sizin yiğit bir adam olduğunuza ve beni şu yırtıcı kuşlardan kurtaracağınıza inanıyorum. Evet çekilin başımdan ve bırakın beni bir köpek gibi öleyim.

Protestan papaz:

— Evet köpek gibi öl!

Dedi ve nefretle uzaklaştı. Katolik papaz, Bevilin yatağına yanaşmıştı. «Nu» ile Bernar protestan keşişini durdurdular. Delikanlı:

— Ona ve bana acıyarak son bir gayrette daha bulunun!

Dedi. Nu da, Jorja eğilerek:

— Bu ihtiyar askerin sözüne inanın, dedi; Allaha bağlanan bir adamın son deminde günah çıkarması, ölüm acılarını hafifletir. Suçlu bir gurura kapılarak kabadayılık uğrunda ruhunuzun selâmetini kaybetmeyin.

Kumandan:

— Ben, ölümü, şimdi düşünmeğe başlamış değilim. Ona hazırlanmak için de kendimi hiç kimsenin yardımına muhtac görmüyorum. Ben, hiç bir zaman kabadayılıktan hoşlanmamıştım. Hele böyle bir zamanda nefret ederim. Doğrusu şu, ki onların hezeyanlarını dinliyecek halim yok, cevabını verdi.

Keşiş omuzlarını silkti. Nu, içini çekti ve ikisi de başlarını eğerek uzaklaştılar.

Diyetrih:

— Arkadaş, dedi; şu söylediklerine bakılırsa, çok acı çekiyorsun.

— Evet yüzbaşı, gerçekten berbad bir haldeyim.

— O halde merhametli Tanrımız, küfüre pek benziyen sözlerinizden incinmiyecektir. Çünkü etinin içinden arkebüz kurşunları geçen bir adam, avunmak için pekâlâ küfredebilir.

Jorj, gülümsedi ve tekrar matarayı alarak:

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Salon orkes.
★
12,30 Program
12,33 Müzik (Pl.)
12,45 Haberler
13,00 Şarkılar
★
18,00 Program
18,03 Dans orkes.
18,45 Fasıl heyeti
19,30 Haberler
19,45 Konuşma
19,55 Türküler
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Beraber şarkı
21,00 Konuşma
21,15 Keman
21,30 Kitab saati
21,45 Senfonik orkes.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

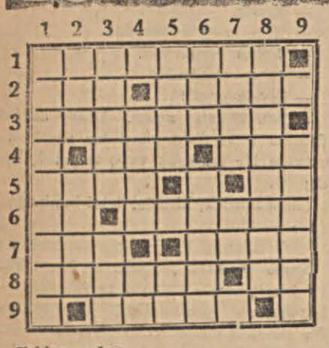

Soldan sağa:

1 — Eski bir vaziyette bulunmaklık. 2 — İstırab, malının kırkta birini fıkaraya dağıtma. 3 — serbestlik. 4 — Bir cins toprak, isim. 5 — Vak'a, bir harfin okunuşu. 6 — Nota, mamur. 7 — En güzel kokulu maddelerden, andlaşma. 8 — Çocuk sahibi kadınlar (cemi), bir harfin okunuşu. 9 — Bir elma cinsi.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Feci bir şekilde yokluğa karışmak. 2 — Çocukların korktukları uydurma şeylerden, mel'un. 3 — Eskiden evde giydiklerimizden, arık. 4 — Yüze gülücülük, bir edatın kısaltılmışı. 5 — Bir emir, güzel san'at. 6 — Bir devletin parası, İtalyada bir ada. 7 — Bir edat, çevirince isim olur. 8 — Bir göz hastalığı. 9 — Bir elçimizin soy adı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	O	K	T	E	Y	L	■	M
2	Ö	D	E	■	K	A	İ	D	E
3	F	A	R	K	E	T	M	E	K
4	T	■	P	İ	R	■	A	L	A
5	E	Ş	E	R	K	E	N	■	N
6	L	A	T	■	E	K	■	S	İ
7	İ	L	E	C	N	U	T	■	Z
8	K	O	N	U	■	L	E	İ	M
9	■	N	■	Ş	U	■	K	Ş	A

SATILIK

Maçkada tramvay caddesinde, manzarası güzel çift apartman inşasına elverişli arsa satılıktır. İstanbulda: Bahçekapıda 4 üncü Vakıf han asma kat 14 numaralı yazıhaneye müracaat.

İLÂN

İstanbul Emniyet Sandığındaki 58070 No. lı vadeli tasarruf hesablarım için kullandığım tatbik mühürümü zayi ettiğimden bundan sonra yenisini kullanacağımı ve artık eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Beşiktaşta Dikilitaş sokağında 191 No. da Osman kızı Fatma

ŞÜKRÜ CANAL'ın
Hocasız ve kolayca öğreten
BİÇKİ DERSLERİ

3 cildden ibaret kadın terzilliği 5
Yeni çıkan erkek terzilliği 5
Çiçek yapmasını öğreten - Yapma çiçekler 1,5 liradır.

Paraları Beşiktaş Akaretler Dibekçikâmil sokak 1/2 numarada Şükrü Canal adresine peşin gönderildiğinde istenilen kitab taahhüdlü gönderilir. Tediyeli gönderilmez. İstanbulda İnkılâp, Ankarada Akba Kitabevlerinde de satılır.

SAÇLARIN MUHAFAZASI İÇİN

SATILIK EV

Yeşilköyde dokuz bin metre murabbamda çamlık, bağ ve meyva ağaçlarını ihtiva eden kârgir ve elektrik, su tesisatı olan konforlu modern bir ev satılıktır. Saat 9 dan 14 e kadar 43207 Tel: müracaat

Dr. HORHORUNİ

Eminönündeki muayenehanesinde her gün akşama kadar hastalarını kabule başlamıştır.

Sahib ve Basmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

Büyükada'da
Yerli Mallar Mağazası Açıldı
SÜMERBANK YERLİ MALLAR PAZARLARI
MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Adalar ile Kartal ve Pendik gibi civar yerler halkının perakende satışlarımızdan kolaylıkla istifadelerini mümkün kılmak üzere BÜYÜKADA'da iskele civarında bir mağaza açtığımızı sayın halka ilân ederiz.

MUHTEREM TAŞRA MÜŞTERİLERİMİZE:

Meşhur Singer Elmaslı ve Pırlantalı saatlerinin, Şövalye yüzüklerinin, çiçek iğnelerinin, küpelerinin ve nişan yüzüklerinin en son lüks resimleri çıkmıştır.

Sayın taşra müşterilerimiz bu resimlerden bir nüshasını tedarik etmek arzusunda bulunduğu takdirde, sarih adreslerile birlikte 15 kuruşluk posta pulu adresimize gönderilmesi rica olunur.

SİNGER SAAT MAĞAZASI
İstanbul Eminönü Cad. No. 8

Satılık dükkân

Büyükadanın en güzel ve işlek yeri olan Büyükadada 23 Nisan caddesinde 29 numaralı sucu, tütüncü ve ekmekçi dükkânı satılıktır. İsteklilerin aynı dükkâna müracaatleri.

Satılık bir terzihane

Beyoğlu, İstiklâl caddesi, Anadolu han 201/2 numaralı dairede buluuan terzihane satılmaktadır.

Taliblerin, yukarıdaki adrese, pazardan maada hergün saat 14 ten 16 ya kadar müracaatleri.

Fenni sünnetçi
NURİ EŞSİZ

Büyük yaştakilerin de sünnet ameliyeleri muayenehanemde kolaylıkla yapılır. Bir hafta evvel müracaat.
Aksaray polis karakolu karşısında No. 1/2. Tel. 20937 den isteyiniz.

Operatör
RIZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22 Mavi yapı
Telefon: 22683

Petrol Nizam
SAÇ BAKIMI GÜZELLİĞİN EN BİRİNCİ ŞARTIDIR

DERMOJEN
YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve CİLD YARALARINA fevkalâde iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder.
HER ECZANEDE BULUNUR

İLÂN

942 senesinde Askeri Tıbbiye okulundan muamele memuru okulun nakledilen 283 yaka sayılı Bekir oğlu Şahabeddin Gülgörün, Yeniköy Tarabya caddesi (7) numaralı hanede ikamet eden Pakize nezdinde gösterdiği adreste bulunmadığı ve muhtelif aramalar neticesinde de adresi tespit edilemediği anlaşıldığından As. M. U. kanununun 215 inci maddesi mucibince 3 ağustos 943 ve Cumhuriyet gazeteleri vasıtasile kengünü duruşmada bulunması için Ulus disine ihtar yapılmasına Harb Akademisi askeri muhakemesince karar verildi. 202-6305

Doktor
AZİZ İNAL
Konya: Asker hastanesi göz hastalıkları mütehassısı.
Muayenehane: Hükûmet meydanı karşısında İzmir pazarı üstünde No. 1.

Acele tecrübeli
Bir eczacı kalfasına
ihtiyac vardır. Müracaat: Sultanhamam Selânik Bankası yanında Tuhafçı han No. 3.

DOKTOR
Handan Saracoğlu
DOĞUM ve KADIN Hastalıkları Mütehassısı
Cağaloğlu Hilâllahmer caddesi No. 2. Pınar apartıman.

Yeni 6 lâmbalı W 846
BLAUPUNKT
Radyoları
TOPTAN SATIŞ YERİ: GALATA - KARAKÖY PALAS

Tepebaşı Belediye Bahçesi kiraya veriliyor

İSTANBUL BELEDİYESİNDEN:

Beyoğlunda Tepebaşında Meşrutiyet caddesinde Tepebaşı Belediye bahçesi namile maruf «Şehir Tiyatrosu Komedi kısmı ile Dram kısmı binaları arasında kalan saha ve içindeki müştemilât» ihale tarihinden itibaren 31/5/944 sonuna kadar devam edecek müddet için kıraya verilmek üzere kapalı zarf usulile arttırmıya konulmuştur. 31/5/944 sonuna kadar devam edecek müddet için kıra bedeli muhammeni (8000) lira ve ilk teminatı (600) liradır. Şartnamesi Zabıt ve Kaameler Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhalesi 12/7/943 pazartesi günü saat 15 te 2490 numaralı kanun hükümlerine göre kapalı zarf verek giren ve muhammen bedeli ve ihale şartlarını aynen kabul eden talibler arasında kur'a keşidesi suretile Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile birlikte kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (6123)

Türk Coğrafya Kurumundan:

Hususî bir kurum için Ankarada çalışmak üzere 100 lira ücretle en az orta okul tahsili görmüş bir daktiloğraf alınacaktır.

İsteklilerin tahsil ve ehliyet belgelerile kısa bir tercümeihallerini ve birer fotoğraflarını ikamet adreslerile birlikte Ankarada Merkez postanesinin 219 numaralı posta kutusuna 15 temmuz 1943 tarihine kadar göndermeleri. (6243)

Maarif Vekilliğinden:

1 — Erkek Orta San'at Okulları ve Erkek San'at Enstitüleri için lüzumlu 20 aded matkap tezgâhı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 60000 lira olup muvakkat teminat 4250 liradır.

3 — Fennî evsaf ve şartnamesi tatil günleri hariç ve mesai saatleri dahilinde hergün Büyük Evkaf apartımanı 4 üncü katta Vekillik Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğünde görülebilir.

4 — Eksiltme 23/7/942 tarihine raslıyan Cuma günü saat 15 te Büyük Evkaf apartımanında Maarif Vekilliği Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü Dairesinde toplanacak Arttırma ve İhale Komisyonunca yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin kanunun icab ettirdiği vesika ile birlikte muayyen gün ve saatte Komisyona müracaatleri.

6 — Zarfların ihale saatinden bir saat evvel Komisyona verilmesi veya gelmiş olması şarttır.

Harb Akademisi Askerî Mahkemesinden:

942 senesinde Askerî Tıbbiye Okulundan Muamele Memuru okuluna nakledilen 2X83 yaka numaralı Bekir oğlu Şahabeddin Gülgörün, Yeniköy Tarabya caddesi 7 numaralı evde ikamet eden Pakize nezdinde gösterdiği adreste bulunamadığı anlaşıldığından As. M. U. kanununun 215 inci maddesi mucibince 3 ağustos 943 günü duruşmada bulunması için Ulus ve Cumhuriyet gazeteleri vasıtasile kendisine ihtar yapılmasına Harb Akademisi askerî mahkemesince karar verildi. (6402)

Maarif Vekilliğinden:

1 — Erkek San'at Okulları için lüzumlu torna takımı, âyarlı pafta sert maden kalem ve uçları, kılavuz ve matkab tezgâhları kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 18.191,50 lira olup muvakkat teminat 1364,36 liradır.

3 — Fennî evsaf ve şartnamesi tatil günleri haric ve mesai saatleri dahilinde hergün Büyük Evkaf apartımanı 4 üncü katta Vekillik Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğünde görülebilir.

4 — Eksiltme 9/VII/1943 tarihine rastlıyan cuma günü saat 11 de Büyük Evkaf apartımanı 4 üncü katta Vekillik Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü dairesinde toplanacak arttırma, eksiltme ve ihale komisyonunca yapılacaktır.

Eksiltmeye gireceklerin kanunun icab ettirdiği vesaikle birlikte muayyen gün ve saatte Komisyona müracaatleri.

5 — Zarfların ihale saatinden bir saat evvel Komisyona verilmesi veya gelmiş olması şarttır. (5848)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

(Varlık vergisi dolayısile haczedilen ve nisbeten az kıymette olan eşya satışlarına aid ilânlar gazetelere verilmiyerek Defterdarlık binasındaki ilân tahtasına asılmaktadır. İstiyenler bu ilânları her zaman görebilirler.) (5827)

Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden:

Sahası müstakbel inkişafı ile beraber 192 hektar olan Merzifon kasabasının imar plânının tanzimi işi kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

İşin muhammen bedeli (7000.—) lira ve muvakkat teminatı da (525) liradır. ...

Eksiltme 16/7/943 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 te Merzifon Belediye Dairesinde yapılacaktır.

Eksiltmeye iştirak edecekler Nafıa Vekâletinden alacakları ehliyet vesikasile ihale gününden 3 gün evveline kadar Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğine müracaat ederek iştirak vesikası almalıdırlar.

Bu işe aid mukavele ve şartname ile teferrüatı Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden veya Merzifon Belediyesinden parasız olarak alınabilir.

Teklif mektublarının 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Merzifon Belediye Reisliğine teslim edilmesi lâzımdır. (5909)

Yüksek Mühendis Okulu Satınalma Komisyonundan:

Okulumuzun 1943 malî yılı işe ihtiyacından olan 40000 kilo ekmek kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Beher kilosunun muhammen bedeli 45 kuruş ve ilk teminatı 1350 liradır. Eksiltme 23/7/943 tarihinde saat 11 de yapılacaktır. Fazla malûmat için Okul Müdiriyetine müracaat. (6314)

Açık Eksiltme İlânı

SÜMERBANK BEYKOZ DERİ VE KUNDURA SANAYİİ MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

1 — Fabrikamız binaları sıvalarının imali işçiliği vahidi fiat esası üzerinden açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen keşif bedeli 7160.60 liradır.

3 — Bu işe aid hususî şartname, keşif ve izahat fabrika inşaat kontrol şefliğinden alınacaktır.

4 — İşe girebilmek için ihale tarihinden üç gün evvel fabrika inşaat kontrol şefliğinden alınmış ehliyet vesikasının gösterilmesi şarttır.

5 — Muvakkat teminat miktarı 537,02 liradır.

6 — Eksiltme 12/7/943 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de müessese müdürlüğünde yapılacaktır. (6347)

Manisa Valiliğinden:

1 — Manisanın Soma kazasında vilâyet hususî idaresine aid Maarif Hanı denmekle maruf bina müştemilâtından olan mağaza ve dükkânları ile birlikte kapalı zarf usulile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Takdir edilen kıymeti yirmi beş bin liradır.

3 — Muvakkat teminat bin sekiz yüz yetmiş beş liradır.

4 — İhale 22/7/943 perşembe günü saat 11 de Vilâyet Daimî Encümeni huzurunda yapılacaktır.

5 — Taliblerin 2490 sayılı kanunun 32 ve 34 üncü maddelerine göre hazırlıyacakları kapalı zarflarını 4 üncü maddede yazılı tarihte saat 10 da Vilâyet Daimî Encümen Reisliğine tevdi etmeleri ilân olunur. (6385)

İstanbul Ticaret Borsasından:

1 — 4355 sayılı Ticaret Borsaları kanununun üçüncü maddesi mucibince Ticaret Borsasına dahil maddelerin alım ve satımı ile iştigal eden bilcümle hakiki ve hükmî şahıslar ile Devletin, Hususî idarelerin ve Belediyelerin sermayesi ile kurulmuş veya bunların iştirakleri olan hükmî şahsiyeti haiz müesseselerin ve şubelerinin Ticaret Borsasına kayıd olunmaları mecburidir.

2 — Bu kanunî mecburiyete binaen birinci maddede yazılı olanların işbu ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde İstanbul Bahçekapıda kâin Borsa büro ve tescil şubesine müracaatla kayıdlarını yaptırmaları lâzımdır.

3 — Bu müddetin hitamında kaydını yaptırmamış olanlar hakkında kanunun 33 üncü maddesindeki ahkâmı cezaiye tatbik olunacaktır.

Alâkadaranın malûmu olmak üzere ilân olunur.

Maarif Vekilliğinden:

1 — Ankara Bölge San'at okulu döküm atelyesi ikmali inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu inşaatın keşif bedeli 350,621 lira 29 kuruştur.

3 — Eksiltme 9/VII/1943 tarihinde cuma günü saat 15 te Ankarada Büyük Evkaf apartımanındaki Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığında toplanacak Vekillik Eksiltme, Arttırma ve İhale Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu inşaata aid şartname ve projeler 17 lira 53 kuruş mukabilinde Vekillik Yapı İşleri Müdürlüğünden alınabilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için,

A) 17774 lira 86 kuruştan ibaret muvakkat teminatın 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde verilmesi.

B) En az 100.000 liralık inşaatın taahhüd edildiğine ve taahhüdün ifa olunduğuna dair vesika gösterilmesi.

C) İhale tarihinden üç gün evvel tatil günleri haric Nafıa Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden alınmış vesikanın ibraz edilmesi,

D) 1943 senesine aid Ticaret Odasından vesika alınmış olması şarttır.

6 — İsteklilerin teklif mektublarının ihale tarihi olan 9/VII/1943 cuma günü saat 14 e kadar Komisyona vermiş veya göndermiş olmaları lâzımdır. Postada vuku bulacak gecikmeler nazarı itibara alınmaz. (5885)

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

1 — Halk sağlık propagandası için örnekleri Vekâlette mevcud (3) cins renkli afişten cem'an (130,000) tanesinin; kâğıdı Vekâlete aid olmak üzere bastırılması kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu iş için tahmin edilen fiat (15.000) liradır.

3 — İhale 19/7/1943 pazartesi günü saat 16 da Vekâlette müteşekkil hususî Komisyonda yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı (1,125) liradır. Muvakkat teminat nakden veya tahvil olarak Komisyonca alınamıyacağından bunun daha evvel Malsandığına yatırılmış olması ve makbuzunun zarfa konulması lâzımdır.

5 — Şartnameler hergün Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti Sağlık Propagandası ve Tıbbî İstatistik Umum Müdürlüğünde ve İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünde görülebilir.

6 — Zarflar 19/7/1943 günü saat 15 de Komisyona verilmiş olmalıdır. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul edilmiyeceği gibi 2490 sayılı arttırma, eksiltme ve ihale kanununun tarifi dairesinde hazırlanmamış ve mühürlenmemiş olan zarflar da kabul edilmez. (5411)

İzmir belediyesi reisliğinden:

1 — Mezbaha dairesinin 943 malî yılı benzin ihtiyacı 20400 litre olmak üzere kapalı zarfla satın alınacaktır. Muhammen bedeli 7497 lira muvakkat teminatı 562 lira 30 kuruştur. İhalesi 12/7/943 pazartesi saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 da encümen riyasetine verilir.

Mezbaha dairesinin 943 malî yılı 120000 kilo motorni ihtiyacı kapalı zarfla satın alınacaktır. Muhammen bedeli 30900 lira, muvakkat teminatı 2317 lira 50 kuruştur. İhalesi 12/7/943 pazartesi günü saat 16,30 dadır. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azamî saat 15,30 a kadar Encümen Riyasetine verilir. (6131)

Maarif Vekilliğinden:

1 — Erkek San'at Okulları için lüzumlu 40 takım âyarlı makine raybası kapalı zarf usulil eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli 23.400 lira olup muvakkat teminat 1755 liradır.

3 — Fennî evsaf ve şartnamesi tatil günleri haric ve mesai saatleri dahilinde hergün Büyük Evkaf Apartımanı 4 üncü katta Vekillik Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğünde görülebilir.

4 — Eksiltme 9/VII/1943 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 te Büyük Evkaf apartımanı 4 üncü katta Vekillik Erkek Teknik Öretim Müdürlüğü dairesinde toplanacak olan arttırma, eksiltme ve ihale komisyonu tarafından yapılacaktır.

Eksiltmeye gireceklerin kanunun icab ettirdiği vesaikle birlikte muayyen gün ve saatte Komisyona müracaatleri.

5 — Zarfların ihale saatinden bir saat evvel Komisyona verilmesi veya gelmiş olması şarttır. (5849)

Kapalı zarf usulü ile inşaat malzemesi alınacak
Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

Malzemenin nev'i	Miktarı	Muhammen bedeli Lira K.	Muvakkat teminat Lira K.	İhale tarihi	Saati
Birinci nevi tuğla	100.000 aded	6.000 00	450 00	16/7/943	15
Çam tahta ve kadron	114.800 M 3	19.996 00	1500.00	»	15.30
Beton demiri	30 ton	27.825 00	2087 00	»	16

1 — Ankarada Hamamönünde, Tıb Fakültesi müştemilâtından doğum ve nisaiye kliniği binasında emanet suretile yapılacak ikmal inşaatı için yukarıda nevileri, miktarları, muhammen bedelleri ve muvakkat teminat paraları yazılı üç kalem inşaat malzemesi kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 16 temmuz 1943 cuma günü hizalarında gösterilen saatlerde Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinde teşkil olunacak hususî komisyonda yapılacaktır.

3 — İstekliler bu işe aid şartnameyi Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Dairesinde ve İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünde tetkik edebilirler.

4 — Teminat olarak nakit ve nakit mahiyetindeki evrak Komisyonca kabul edilmiyeceği için bu kabil teminat vermek istiyenler daha evvel Vekâlete müracaatle bunları alâkalı Malsandıklarına yatırmaları ve Komisyona makbuzlarını tevdi etmeleri lâzımdır.

5 — Teklif mektublarının 2490 sayılı kanunun emrettiği şekilde hazırlanması ve hizalarında gösterilen ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinde İçtimaî Muavenet İşleri Dairesi Reisliğine teslim edilmesi lâzımdır. (6183)

Resmî müessese ve sirketlere
Her çeşid dikişlerinizi toptan dikerim.
İdareli terzi: Mukbile Mimarer
Kasımpaşa Nalıncı caddesi No. 14

Maliye Vekâletinden:

1 — Beher parçası 65X100 desilik olmak üzere 75000 desi ince koyun derisinden mamul ince granitli üç renk maroken.

2 — 1000 kilo 70X100 hutpak kâğıdı.

Cild işlerinde kullanılmak üzere yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme açık eksiltme ile satın alınacaktır. İsteklilerin, teklif edecekleri fiat üzerinden tutarının yüzde yedi buçuğu nisbetinde muvakkat teminat parasile 15/7/943 perşembe günü saat 15 te Beşiktaşta Hayreddin İskelesi yanındaki Maliye kırtasiye deposuna müracaatleri. (6217)

Devlet Orman İşletmeleri Denizli Revir Âmirliğinden:

1 — Devlet Orman İşletmesi Denizli Revir Âmirliğine bağlı Tavas kazası dahilinde mevkileri şartnamesinde yazılı Eskere devlet ormanında 940-941 senelerinde rüzgâr tesirile devrilmiş tahminen 3265 metre mikâbı gayrimamul devrik çam ağaçlarının çürümemiş olan gövde aksamından tahminen 1500 metre mikâbı mamul kerestenin bir sene zarfında imâl ve Uzunoluk ve Eskere köyleri civarında mevcud istif mahallerine nakli işi açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Açık eksiltme 15/7/943 tarihine raslıyan perşembe günü saat 15 te Denizli Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliği binasında toplanacak Komisyon huzurunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesinde gösterilen eb'adlar dairesinde yapılacak mamulâtın beher metre mikâb mamulünün imaliye ve nakliye ücreti 55 elli beş liradır.

4 — Muvakkat teminat yüzde 7,5 hesabile 6187 altı bin yüz seksen yedi lira 50 elli kuruştur.

5 — Bu işe aid açık eksiltme şartnameleri Ankara Orman Umum Müdürlüğü ile İstanbul, İzmir, ve Muğla, Çevirge Müdürlüklerinde ve Denizli Revir Âmirliğinde görülebilir.

6 — İsteklilerin eksiltme günü muvakkat teminatile birlikte Denizli Revir Âmirliğine müracaateri lüzumu ilân olunur. (6218)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (2160) iki bin yüz altmış lira olan (24) yirmi dört adet şeytan arabası (19 temmuz 1943) pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (162) yüz altmış iki liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır. MM M

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6294)

Trabzon C. Müddeiumumiliğinden:

Merkez ceza ve tevkif evinin bir senelik ihtiyacı olan 43800 kilo mısır ekmeği 24/6/943 tarihinden itibaren 15 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır. İhale 8/7/943 pazartesi günü saat 14 te C. M. U. liği dairesinde teşekkül edecek Komisyon tarafından yapılacaktır.

Eksiltmeye iştirak şartları:

1 — İhale edilecek mısır ekmeğinin bugünkü Belediye râyicine göre tutarı 19500 lira olub muvakkat teminatı 1462 liranın ya nakdî veya Millî Bankaların mektubunu haiz olması.

2 — Eksiltmeye iştirak edecek taliblerin Sicilli Ticarette kayıtları olması ve ehliyetnamesi bulunması.

3 — Taliblerin ihale saatinden bir saat evvel teklif mektublarını komisyon reisliğine imza mukabilinde tevdi etmeleri.

4 — Şartnameyi görmek ve daha ziyade tafsilât almak istiyenler ihale gününe kadar her gün için C. M. U. liği veya cezaevi müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (6311)

Kocaeli vilâyetinden:

İzmit Memleket hastanesi için 151 kalem mualece açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

İhale temmuzun 12 nci pazartesi günü saat on birde Vilâyet makamında yapılacaktır.

Muhammen bedeli 4565 liradır. İsteklilerin o gün zikredilen saate kadar 342 lira 40 kuruşluk muvakkat teminat mektubu veya banka makbuzu ile Vilâyet makamına, şartname ve mualece listelerini görmek istiyenlerin de Vilâyet Encümen Kalemine müracaatleri. (6147)